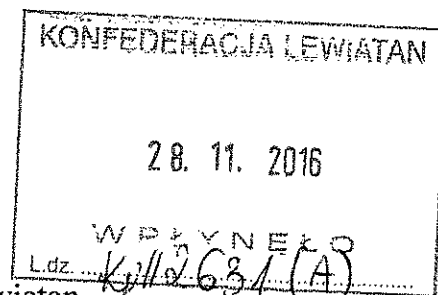

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski
GMS- WP- 173- 312116

Warszawa, dnia 21 listopada 2016 r.

Prezydent
Konfederacji Lewiatan
Pani Henryka Bochniarz

do p. K. UASDA

Szanowna Pani Prezydent

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r., poz. 2029) - rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo łowieckie oraz zmieniającej ustawę o zmianie ustawy - Prawo łowieckie, z prośbą o przedstawienie opinii.

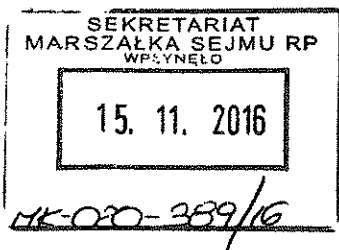
Z poważaniem

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 15 listopada 2016 r.

RM-10-100-16

Pan Marek KUCHCIŃSKI
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Prawo łowieckie z projektami aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Środowiska.

Z poważaniem

REP. POSPP-2016

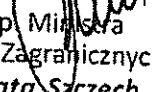
Warszawa, 8 listopada 2016 r.

**Minister
Spraw Zagranicznych**

KPRM

DPUE.920.770.2016 / 9 /DK
dot.: RM-10-100-16 z 03.11.2016 r.**Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów****Opinia****o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Prawo łowieckie, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej***Szanowna Pani Minister,*

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.*Z poważaniem***Do wiadomości:
Pan Jan Szyszko
Minister Środowiska**
z up. Ministra
Spraw Zagranicznych
Renata Szczęch
Podsekretarz StanuKancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Rady Ministrów

wpłynął 09-11-2016

U S T A W A

z dnia

**o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz zmieniająca ustawę
o zmianie ustawy – Prawo łowieckie**

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168 oraz z 2016 r. poz. 1082) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ochrona i zachowanie różnorodności zwierząt łownych;”;

2) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. Ochrona i zachowanie różnorodności zwierząt łownych polega w szczególności na eliminowaniu ze środowiska gatunków zwierząt występujących poza obszarem naturalnego występowania, które w negatywny sposób wpływają na różnorodność rodzimej przyrody.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa, określi, w drodze rozporządzenia, listę gatunków zwierząt, o których mowa w ust. 1, z podziałem na gatunki duże, małe i drapieżne, kierując się potrzebą zapewnienia ochrony i zachowania różnorodności rodzimych gatunków zwierząt łownych.

3. Eliminowanie ze środowiska zwierząt gatunków określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 2 może odbywać się przez cały rok.”;

3) w art. 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Gospodarka łowiecka jest to działalność w zakresie ochrony i hodowli zwierząt łownych, gospodarowania ich populacjami oraz ich pozyskiwania.”,

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) tropienie, strzelanie z myśliwskiej broni palnej, łowienie sposobami dozwolonymi zwierzyny żywej lub zwierząt gatunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Polowanie jest polowaniem indywidualnym albo polowaniem zbiorowym.”;

4) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Zwierzęta łowne dzieli się na:

- 1) zwierzynę grubą, w tym płową;
- 2) zwierzynę drobną, w tym drapieżniki.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz Państwowej Rady Ochrony Przyrody i Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, listę gatunków zwierząt łownych z rozróżnieniem na zwierzynę grubą, w tym płową, oraz zwierzynę drobną, w tym drapieżniki, uwzględniając wpływ poszczególnych gatunków na prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej oraz kultywowanie tradycji łowieckich.”;

5) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Gospodarka łowiecka jest prowadzona w obwodach łowieckich przez dzierżawców albo zarządców.

2. Gospodarka łowiecka jest prowadzona na zasadach określonych w ustawie, w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

3. Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych w parkach narodowych i rezerwach przyrody, o których mowa w przepisach o ochronie przyrody, odbywają się na zasadach określonych w ustawie oraz zgodnie z obowiązującymi okresami polowań, warunkami wykonywania polowań i zasadami selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych, o których mowa w art. 34 pkt 4.”;

6) po art. 8 dodaje się art. 8a–8e w brzmieniu:

„Art. 8a. 1. Roczny plan łowiecki jest sporządzany na okres od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca roku następnego (łowiecki rok gospodarczy), w szczególności na podstawie inwentaryzacji zwierzyny.

2. Inwentaryzacja zwierzyny jest sporządzana przez dzierżawców albo zarządców obwodów łowieckich w terminie do dnia 10 marca każdego roku i zawiera szacowaną liczebność występujących zwierząt łownych, z wyłączeniem łownych ptaków migrujących, według stanu na dzień 10 marca roku, w którym jest sporządzany roczny plan łowiecki, z podziałem na gatunki, zwierzynę grubą i drobną oraz w przypadku zwierzyny grubej, z wyłączeniem dzików, także z podziałem na osobniki do pierwszego roku życia i płeć.

3. Inwentaryzacja zwierzyny jest sporządzana na formularzu.

4. Roczny plan łowiecki jest sporządzany na formularzu.

5. W rocznym planie łowieckim zamieszcza się:

- 1) dane ogólne:
 - a) numer obwodu łowieckiego, jego powierzchnię wyrażoną w hektarach, w tym powierzchnię gruntów leśnych oraz powierzchnię po wyłączeniach, o których mowa w art. 26,
 - b) nazwę województwa i powiatu, nazwę i adres siedziby nadleśnictwa oraz regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, w których jest położony obwód łowiecki, nazwę i adres zarządu okręgowego, na którego obszarze własności jest położony obwód łowiecki, oraz nazwę i adres dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego,
 - c) datę sporządzenia rocznego planu łowieckiego oraz wskazanie łowieckiego roku gospodarczego, na jaki został on sporządzony,
 - d) imię, nazwisko oraz podpis osoby uprawnionej do reprezentacji dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego;
- 2) dane dotyczące zagospodarowania obwodu łowieckiego oraz szkód łowieckich:
 - a) liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, z podaniem łącznej wielkości etatów, liczbę osób zatrudnionych na innej podstawie niż umowa o pracę lub wskazanych do wykonywania zadań z zakresu gospodarki łowieckiej,
 - b) liczbę urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej, z podziałem na ich rodzaje (paśniki, lizawki, ambony, woliery, zagrody i inne),
 - c) liczbę i łączną długość pasów zaporowych wyrażoną w kilometrach,
 - d) powierzchnię obszarów obsianych lub obsadzonych roślinami stanowiącymi żer dla zwierzyny na pniu (poletek łowieckich) oraz powierzchnię zagospodarowanych przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego łąk śródleśnych i przyleśnych, wyrażone w hektarach,
 - e) masę i rodzaj karmy (objętościowa sucha, objętościowa soczysta, treściwa) oraz masę soli podawanej zwierzynie, wyrażone w tonach,
 - f) wielkość szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny,
 - g) koszty poniesione na prowadzenie gospodarki łowieckiej, wyrażone w tysiącach złotych;

- 3) informację o przychodach ze sprzedaży tusz zwierzyny płowej w obwodzie łowieckim;
- 4) dane dotyczące zwierząt łownych w obwodzie łowieckim, określone osobno dla każdego z gatunków tych zwierząt:
 - a) szacowaną liczebność występujących zwierząt łownych, z wyłączeniem łownych ptaków migrujących, według stanu na dzień 10 marca roku, w którym jest sporządzany roczny plan łowiecki, z podziałem na gatunki, zwierzynę grubą i drobną oraz w przypadku zwierzyny grubej, z wyłączeniem dzików, także z podziałem na osobniki do pierwszego roku życia i płęć,
 - b) planowaną liczebność zwierzyny grubej w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia okresu polowań na tę zwierzynę,
 - c) planowaną do zasiedlenia w łowieckim roku gospodarczym, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki, liczbę zwierząt łownych,
 - d) planowaną do pozyskania w drodze odstrzałów i odłowów liczbę zwierząt łownych w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki,
 - e) liczbę zwierząt łownych pozyskanych w drodze odstrzałów i odłowów w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki,
 - f) liczbę ubytków zwierzyny grubej powstałych w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki, z innych przyczyn niż wymienione w lit. e,
 - g) liczbę zwierząt łownych zasiedlonych w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki, według stanu na dzień 10 marca roku, w którym jest sporządzany roczny plan łowiecki,
 - h) liczbę zwierząt łownych, których pozyskanie w łowieckim roku gospodarczym, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki, uwzględnia optymalne gospodarowanie populacjami zwierząt łownych, przy czym w przypadku zwierzyny grubej, z wyłączeniem dzików, z podziałem na osobniki do pierwszego roku życia i płęć, a w przypadku samców zwierzyny płowej także z podziałem na osobniki selekcyjne i łowne,

- i) minimalną i maksymalną liczbę zwierząt łownych zaplanowanych do pozyskania w łowieckim roku gospodarczym, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki, z uwzględnieniem, że pozyskanie następuje w przedziale:
- od 90% do 110% liczby, o której mowa w lit. h – w przypadku zwierzyny grubej,
 - od 85% do 115% liczby, o której mowa w lit. h – w przypadku zwierzyny drobnej
- z zaokrągleniem do pełnych liczb, przyjmując, że wartości po przecinku do 49 zaokrągla się w dół, a wartości po przecinku od 50 zaokrągla się w górę;
- 5) szacowaną liczebność zwierząt gatunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2, według stanu na dzień 10 marca roku, w którym jest sporządzany roczny plan łowiecki, oraz liczbę tych zwierząt pozyskanych w drodze odstrzałów i odłowów w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki.

6. Dane, o których mowa w ust. 5 pkt 2, i informację, o której mowa w ust. 5 pkt 3, podaje się odpowiednio w oddzielnych pozycjach, w których uwzględnia się stan:

- 1) planowany do realizacji w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki;
- 2) wynikający z realizacji rocznego planu łowieckiego obowiązującego w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki;
- 3) na dzień 10 marca roku, w którym jest sporządzany roczny plan łowiecki;
- 4) planowany do realizacji w łowieckim roku gospodarczym, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki.

7. Liczbę ubytków, o których mowa w ust. 5 pkt 4 lit. f, uwzględnia się w liczbie zwierząt łownych, o których mowa w ust. 5 pkt 4 lit. e.

8. Roczny plan łowiecki jest sporządzany przez dzierżawcę obwodu łowieckiego, po zasięgnięciu opinii właściwych wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) oraz właściwej izby rolniczej, i podlega zatwierdzeniu przez właściwego nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z Polskim Związkiem Łowieckim. W przypadku gdy obwód łowiecki jest położony w granicach więcej niż jednego nadleśnictwa, roczny plan łowiecki dla tego obwodu zatwierdza

nadleśniczy właściwy dla obszaru, na którym jest położona największa część tego obwodu.

9. Roczny plan łowiecki w obwodzie łowieckim wyłączonym z wydzierżawiania jest sporządzany przez jego zarządcę, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego oraz właściwych wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), i podlega zatwierdzeniu przez dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. W przypadku gdy obwód łowiecki wyłączony z wydzierżawiania jest położony w granicach więcej niż jednej regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, roczny plan łowiecki dla tego obwodu zatwierdza dyrektor regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwy dla obszaru, na którym jest położona największa część tego obwodu.

10. Roczny plan łowiecki dla obwodu łowieckiego:

- 1) graniczącego z parkiem narodowym jest opiniowany dodatkowo przez dyrektora tego parku narodowego;
- 2) na terenie którego znajduje się obręb hodowlany, jest opiniowany dodatkowo, w zakresie pozyskania piżmaka i łyski, przez uprawnionych do rybactwa, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 652).

11. Roczny plan łowiecki jest przedkładany do zatwierdzenia nie później niż do dnia 21 marca danego roku wraz z opiniami, o których mowa w ust. 8–10.

12. Zatwierdzenie lub odmowa zatwierdzenia rocznego planu łowieckiego następuje w terminie 7 dni od dnia przedłożenia go do zatwierdzenia.

13. Odmowa zatwierdzenia rocznego planu łowieckiego w całości albo części może nastąpić, jeżeli plan:

- 1) nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa;
- 2) zawiera dane, które nie gwarantują osiągnięcia celów określonych w wieloletnim łowieckim planie hodowlanym.

14. W przypadku odmowy zatwierdzenia w całości albo w części rocznego planu łowieckiego przysługuje odwołanie do:

- 1) dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – w przypadku, o którym mowa w ust. 8;

2) Dyrektora Generalnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – w przypadku, o którym mowa w ust. 9.

15. Odwołanie podlega rozpatrzeniu w terminie 7 dni od dnia jego wniesienia.

16. W przypadku odmowy zatwierdzenia rocznego planu łowieckiego w części, plan ten podlega realizacji w zatwierdzonej części, a w części niezatwierdzonej podlega poprawieniu. Do zatwierdzania poprawionej części rocznego planu łowieckiego przepisy ust. 1 i 4–15 stosuje się odpowiednio.

17. Roczny plan łowiecki może być zmieniony oraz może być poddany korekcie.

18. Zmianę rocznego planu łowieckiego dopuszcza się w przypadku:

- 1) klęski żywiołowej;
- 2) istotnej zmiany liczebności zwierzyny w obwodzie łowieckim;
- 3) zmiany granic obwodu łowieckiego;
- 4) zmiany dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego;
- 5) większej niż przewidywana w tym planie wielkości szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielce i sarny;
- 6) wprowadzenia zmiany na liście gatunków zwierzyny lub określenia okresu polowań na gatunek zwierzyny objęty dotychczas całoroczną ochroną;
- 7) podejrzenia wystąpienia albo wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z 2015 r. poz. 266 i 470 oraz z 2016 r. poz. 1605).

19. Do zmiany rocznego planu łowieckiego stosuje się przepisy ust. 4–16, przy czym zmiana rocznego planu łowieckiego w przypadku, o którym mowa w ust. 18 pkt 7, wymaga dodatkowo zasięgnięcia opinii właściwego powiatowego lekarza weterynarii.

20. Korektę rocznego planu łowieckiego dopuszcza się w zakresie danych, o których mowa w ust. 5 pkt 4 lit. e i f, które uległy zmianie w okresie od dnia sporządzenia rocznego planu łowieckiego do dnia 31 marca.

21. Korekta rocznego planu łowieckiego jest składana organom, o których mowa w ust. 8 i 9, w formie pisemnej, nie później niż do dnia 30 kwietnia roku, w którym sporządzono ten plan. Do korekty nie stosuje się przepisów ust. 2–16.

Art. 8b. 1. Terminów określonych w art. 8a ust. 1 i 2, ust. 5 pkt 4 lit. a i pkt 5 oraz ust. 11, a także przepisów art. 8a ust. 5 pkt 4 lit. d–g oraz ust. 6 nie stosuje się do pierwszego rocznego planu łowieckiego sporządzanego na łowiecki rok gospodarczy,

w którym dany obwód łowiecki został wydzierżawiony albo wyłączony z wydzierżawiania i przekazany w zarząd, w następstwie nowego podziału województwa na obwody łowieckie.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1:

- 1) inwentaryzacja zwierzyny, o której mowa w art. 8a ust. 2, jest sporządzona w terminie 15 dni od dnia wydzierżawienia albo przekazania obwodu łowieckiego w zarząd według stanu na dzień jej sporządzenia;
- 2) dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego sporządza roczny plan łowiecki na okres od dnia wydzierżawienia albo przekazania obwodu łowieckiego w zarząd do dnia 31 marca;
- 3) w rocznym planie łowieckim:
 - a) dane, o których mowa w art. 8a ust. 5 pkt 4 lit. a i pkt 5, podaje się według stanu na dzień sporządzenia inwentaryzacji zwierzyny,
 - b) nie zamieszcza się liczby zwierząt gatunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2, pozyskanych w drodze odstrzałów i odłowów w łowieckim roku gospodarczym poprzedzającym łowiecki rok gospodarczy, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki,
 - c) dane, o których mowa w art. 8a ust. 5 pkt 2, i informację, o której mowa w art. 8a ust. 5 pkt 3, podaje się odpowiednio w oddzielnych pozycjach, w których uwzględnia się stan:
 - na dzień sporządzenia inwentaryzacji zwierzyny,
 - planowany do realizacji w łowieckim roku gospodarczym, na który jest sporządzany roczny plan łowiecki;
- 4) roczny plan łowiecki jest przedkładany do zatwierdzenia nie później niż w terminie 30 dni od dnia wydzierżawienia albo przekazania obwodu łowieckiego w zarząd.

Art. 8c. 1. Wieloletni łowiecki plan hodowlany jest sporządzany dla sąsiadujących ze sobą obwodów łowieckich o zbliżonych warunkach przyrodniczych (rejon hodowlany), na okres 10 kolejnych łowieckich lat gospodarczych.

2. Wieloletni łowiecki plan hodowlany jest sporządzany na formularzu.

3. Wieloletni łowiecki plan hodowlany składa się z części:

- 1) ogólnej, obejmującej:
 - a) dane ogólne:
 - datę sporządzenia planu wieloletniego,

- imię, nazwisko i podpis dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe,
- b) dane dotyczące rejonu hodowlanego:
- nazwę województwa, nazwy nadleśnictw oraz numery obwodów łowieckich,
 - powierzchnię wyrażoną w hektarach, w tym powierzchnię gruntów leśnych,
 - nazwy występujących gatunków zwierząt łownych,
 - opis struktury płciowej występującej zwierzyny grubej,
 - opis struktury wiekowej samców występującej zwierzyny płowej,
 - nazwy gatunków i szacunkową liczebność występujących drapieżników;
- 2) szczegółowej, obejmującej:
- a) kategorie obwodów łowieckich,
- b) liczbę łosi, jeleni szlachetnych, danieli, muflonów i dzików na 1000 ha oraz liczbę saren, zajęcy i kuropatw na 100 ha, według stanu na dzień sporządzenia planu wieloletniego, w tym łosi i jeleni szlachetnych również w odniesieniu do powierzchni gruntów leśnych, a zajęcy i kuropatw również w odniesieniu do powierzchni polnej,
- c) stan zagospodarowania rejonu hodowlanego:
- liczbę i rodzaj urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej, o których mowa w art. 8a ust. 5 pkt 2 lit. b,
 - powierzchnię poletek łowieckich, wyrażoną w hektarach,
 - powierzchnię zagospodarowanych przez dzierżawców albo zarządców obwodów łowieckich łąk śródleśnych i przyleśnych, wyrażoną w hektarach,
 - liczbę pasów zaporowych oraz ich łączną długość wyrażoną w kilometrach,
- d) zadania w zakresie zagospodarowania obwodów łowieckich na okres obowiązywania planu wieloletniego,
- e) docelową liczbę łosi, jeleni szlachetnych, danieli, muflonów i dzików na 1000 ha oraz docelową liczbę saren na 100 ha, w tym łosi i jeleni szlachetnych również na 1000 ha powierzchni gruntów leśnych.

4. Dane, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lit. b tiret drugie, trzecie, piąte i szóste oraz pkt 2, podaje się oddzielnie dla każdego z obwodów łowieckich tworzących rejon hodowlany.

5. Wieloletni łowiecki plan hodowlany jest sporządzany przez dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, w uzgodnieniu z właściwymi marszałkami województw i Polskim Związkiem Łowieckim, po zasięgnięciu opinii właściwych izb rolniczych.

6. Wieloletni łowiecki plan hodowlany zatwierdza Dyrektor Generalny Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

7. Odmowa zatwierdzenia wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego może nastąpić, jeżeli plan nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa lub zawiera dane, które nie gwarantują osiągnięcia celów łowiectwa wskazanych w art. 3.

8. W przypadku odmowy zatwierdzenia wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw środowiska.

9. Wieloletni łowiecki plan hodowlany może być zmieniony.

10. Zmianę wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego dopuszcza się w przypadku:

- 1) klęski żywiołowej;
- 2) zmiany granic rejonu hodowlanego lub obwodu łowieckiego wchodzącego w skład tego rejonu;
- 3) istotnej zmiany liczebności zwierząt łownych w rejonie hodowlanym;
- 4) istotnej zmiany charakteru użytkowania gruntów;
- 5) wprowadzenia zmiany na liście gatunków zwierząt łownych lub określenia okresu polowań na gatunek zwierzęcia łownego objęty dotychczas całoroczną ochroną;
- 6) podejrzenia wystąpienia albo wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

11. Do zmiany wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2–8, przy czym zmiana wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego w przypadku, o którym mowa w ust. 10 pkt 6, wymaga dodatkowo zasięgnięcia opinii właściwego powiatowego lekarza weterynarii.

Art. 8d. W sprawach zatwierdzania rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996 i 1579) nie stosuje się.

Art. 8e. 1. Wzory formularzy:

- 1) inwentaryzacji zwierzyny,
- 2) rocznego planu łowieckiego,
- 3) wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego

– opracowuje Dyrektor Generalny Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z Polskim Związkiem Łowieckim, a zatwierdza minister właściwy do spraw środowiska.

2. Zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw środowiska wzory formularzy, o których mowa w ust. 1, Dyrektor Generalny Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe udostępnia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.”;

7) w art. 11:

- a) w ust. 2 uchyla się pkt 4 i 5,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich, wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) i nadleśniczowie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe współdziałają ze sobą oraz z właścicielami, posiadaczami i zarządcami gruntów w sprawach związanych z zagospodarowaniem obwodów łowieckich, w szczególności w zakresie ochrony i hodowli zwierzyny.”;

8) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich mogą dokarmiać zwierzynę po uzgodnieniu miejsca wykładania karmy z właścicielem, posiadaczem lub zarządcą gruntu.”;

9) w art. 15:

- a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2d w brzmieniu:

„2a. Osoba, która dokonała bezprawnego pozyskania zwierzyny, jest obowiązana do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa ekwiwalentu za zwierzynę bezprawnie pozyskaną.

2b. Podmiotem właściwym do zagospodarowania w imieniu Skarbu Państwa zwierzyny bezprawnie pozyskanej, pobrania środków pochodzących ze sprzedaży jej tuszy, a także do dochodzenia w imieniu Skarbu Państwa zapłaty ekwiwalentu, o którym mowa w ust. 2a, jest:

- 1) wojewoda właściwy ze względu na miejsce bezprawnego pozyskania zwierzyny – w odniesieniu do zwierzyny bezprawnie pozyskanej w obwodzie łowieckim polnym albo na terenie niewchodzącym w skład obwodu łowieckiego;
- 2) nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwy ze względu na miejsce bezprawnego pozyskania zwierzyny – w odniesieniu do zwierzyny bezprawnie pozyskanej w obwodzie łowieckim leśnym;
- 3) wojewoda właściwy ze względu na miejsce wykrycia zwierzyny bezprawnie pozyskanej – w przypadku gdy nie można ustalić miejsca bezprawnego pozyskania zwierzyny.

2c. Podmioty, o których mowa w ust. 2b, przekazują nieodpłatnie trofeum zwierzyny bezprawnie pozyskanej Polskiemu Związkowi Łowieckiemu do wykorzystania w celach dydaktycznych i wystawienniczych.

2d. Roszczenie o zapłatę ekwiwalentu, o którym mowa w ust. 2a, ulega przedawnieniu z upływem 5 lat od końca roku, w którym nastąpiło bezprawne pozyskanie zwierzyny.”,

- b) uchyla się ust. 4,
- c) dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Ekwiwalent, o którym mowa w ust. 2a, wynosi:

- 1) 14 000 zł za sztukę w przypadku łosia;
- 2) 5800 zł za sztukę w przypadku jelenia szlachetnego;
- 3) 2300 zł za sztukę w przypadku daniela;
- 4) 2300 zł za sztukę w przypadku dzika;
- 5) 2000 zł za sztukę w przypadku sarny;
- 6) 1800 zł za sztukę w przypadku muflona;
- 7) 1000 zł za sztukę w przypadku gatunków zwierzyny innych niż wymienione w pkt 1–6.

6. W przypadku samców zwierzyny płowej wysokość ekwiwalentu określona w ust. 5 ulega zwiększeniu o wartość uzależnioną od masy trofeum łowieckiego

brutto, rozumianą jako masa poroża lub parostków z czaszką bez żuchwy, która wynosi:

- 1) w przypadku łosia o masie trofeum brutto:
 - a) do 6,0 kg – 2000 zł,
 - b) powyżej 6,0 kg – 7000 zł;
- 2) w przypadku jelenia szlachetnego o masie trofeum brutto:
 - a) do 5,5 kg – 2000 zł,
 - b) powyżej 5,5 kg – 7000 zł;
- 3) w przypadku daniela o masie trofeum brutto:
 - a) do 2,6 kg – 1500 zł,
 - b) powyżej 2,6 kg – 3000 zł;
- 4) w przypadku sarny o masie trofeum brutto:
 - a) do 0,43 kg – 1000 zł,
 - b) powyżej 0,43 kg – 5000 zł.

7. W przypadku bezprawnego pozyskania zwierzyny w sposób inny niż z broni palnej ekwiwalent, o którym mowa w ust. 2a, ustalony zgodnie z ust. 5 i 6 ulega dodatkowo zwiększeniu o 20%.”;

10) w art. 25:

- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) optymalnego zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony, zachowania i biologii gatunków zwierzyny;”
- b) w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) racjonalności prowadzenia gospodarki łowieckiej.”;

11) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. W skład obwodów łowieckich nie wchodzi:

- 1) parki narodowe;
- 2) strefy ochronne zwierząt łownych utworzone w otulinie parku narodowego;
- 3) rezerваты przyrody, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych do wykonywania polowania w planie ochrony albo zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- 4) pas techniczny wchodzący w skład pasa nadbrzeżnego;

- 5) tereny w granicach administracyjnych miast; jeżeli jednak granice te obejmują większe obszary leśne lub rolne, z obszarów tych może być utworzony obwód łowiecki lub mogą być one włączone do innych obwodów łowieckich;
 - 6) tereny zajęte przez miejscowości niezaliczane do miast, w granicach obejmujących zabudowania mieszkalne i gospodarcze z podwórzami, placami i ulicami oraz drogami wewnątrz tych miejscowości;
 - 7) budowle, zakłady i urzędy, tereny przeznaczone na cele społeczne, kultu religijnego, przemysłowe, handlowe, składowe, transportowe i inne cele gospodarcze oraz obiekty o charakterze zabytkowym i specjalnym, w granicach ich ogrodzeń trwale związanych z gruntem.”;
- 12) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:
- „Art. 26a. 1. Obwody łowieckie podlegają zaliczeniu do następujących kategorii:
- 1) bardzo dobra;
 - 2) dobra;
 - 3) średnia;
 - 4) słaba;
 - 5) bardzo słaba.
2. Zaliczenie obwodu łowieckiego do jednej z kategorii, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie:
- 1) wskaźników liczebności zwierzyny;
 - 2) czynników wpływających na środowisko bytowania zwierzyny i walorów łowieckich obwodu.
3. Zaliczenie obwodu łowieckiego do jednej z kategorii, o których mowa w ust. 1, zależy od ilości przyznanych punktów zgodnie z następującą punktacją:
- 1) bardzo dobra – 41 i więcej punktów;
 - 2) dobra – 31–40 punktów;
 - 3) średnia – 21–30 punktów;
 - 4) słaba – 11–20 punktów;
 - 5) bardzo słaba – do 10 punktów.
4. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) wskaźniki liczebności zwierzyny oraz odpowiadające im wartości punktowe,

2) czynniki wpływające na środowisko bytowania zwierzyny i walory łowieckie obwodu łowieckiego oraz odpowiadające im wartości punktowe – uwzględniając liczebność poszczególnych gatunków zwierzyny w określonych środowiskach jej bytowania, rodzaj i wielkość jej pozyskania oraz nasilenie czynników antropogenicznych.”;

13) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. 1. Podziału na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1, a także zmiany granic obwodu lub zmiany zaliczenia obwodu do kategorii dokonuje w obrębie województwa sejmik województwa, w drodze uchwały, stanowiącej akt prawa miejscowego.

2. Projekt uchwały, o której mowa w ust. 1, przygotowuje marszałek województwa.

3. Projekt uchwały, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) numer obwodu łowieckiego;
- 2) przebieg graficzny na mapie oraz słowny opis granic obwodu łowieckiego;
- 3) przebieg graficzny na mapie wyłączeń, o których mowa w art. 26;
- 4) powierzchnię całkowitą obwodu łowieckiego;
- 5) powierzchnię obwodu łowieckiego po uwzględnieniu wyłączeń, o których mowa w art. 26;
- 6) powierzchnię gruntów leśnych;
- 7) zaliczenie obwodu łowieckiego do jednej z kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1.

4. Marszałek województwa powołuje zespół, który jest jego organem opiniodawczo-doradczym w zakresie przygotowania projektu uchwały, o której mowa w ust. 1.

5. W skład zespołu, o którym mowa w ust. 4, wchodzi:

- 1) dwaj przedstawiciele zarządu województwa;
- 2) przedstawiciele właściwych dyrektorów regionalnych dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- 3) przedstawiciele właściwych zarządów okręgowych.

6. Marszałek województwa zaprasza do udziału w pracach zespołu, o którym mowa w ust. 4, z głosem doradczym, przedstawiciele dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich z terenu danego województwa.

7. Zmiana zaliczenia obwodu łowieckiego do jednej z kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1, może nastąpić w szczególności w przypadku:

- 1) klęski żywiołowej;
- 2) masowego upadku zwierząt łownych spowodowanego chorobą zakaźną zwierząt lub inną przyczyną;
- 3) zmiany granic obwodu łowieckiego.

8. Marszałek województwa po przygotowaniu projektu uchwały, o której mowa w ust. 1, kolejno:

- 1) występuje o:
 - a) opinię do:
 - właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe,
 - Polskiego Związku Łowieckiego,
 - właściwej izby rolniczej,
 - b) uzgodnienie do:
 - właściwego wojewody,
 - organów wojskowych – w przypadku gdy podział na obwody łowieckie obejmuje grunty pozostające w zarządzie tych organów albo powierzone tym organom do wykorzystania;
- 2) wprowadza zmiany do projektu uchwały wynikające z rozpatrzenia opinii i dokonanych uzgodnień;
- 3) ogłasza przez umieszczenie na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w poszczególnych gminach objętych projektem uchwały, za pośrednictwem właściwych wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), o sporządzeniu projektu uchwały oraz wyłożeniu jej do publicznego wglądu i umieszczeniu na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i umieszczenia projektu uchwały na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, wyznaczając w ogłoszeniu termin na składanie uwag do projektu uchwały, nie krótszy niż 21 dni od dnia wyłożenia i umieszczenia projektu uchwały na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, oraz informując o formie i miejscu składania uwag;

- 4) wykląda projekt uchwały do publicznego wglądu oraz umieszcza go na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego na okres co najmniej 21 dni;
- 5) rozpatruje uwagi, o których mowa w pkt 3, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia upływu terminu ich składania;
- 6) wprowadza zmiany do projektu uchwały wynikające z rozpatrzenia uwag, o których mowa w pkt 3, w szczególności przez oznaczenie na mapie przebiegu graficznego wyłączeń wynikających z tych uwag oraz powierzchni obwodu łowieckiego po uwzględnieniu tych wyłączeń;
- 7) w niezbędnym zakresie ponownie zasięga opinii organów, o których mowa w pkt 1 lit. a, i ponawia uzgodnienia z organami, o których mowa w pkt 1 lit. b;
- 8) przedstawia projekt uchwały sejmikowi województwa wraz z zestawieniem nieuwzględnionych uwag lub opinii.

9. Uwagi do projektu uchwały, o której mowa w ust. 1, może wnieść każdy właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości objętej projektem uchwały.

10. Uwagi wnosi się w terminie wyznaczonym w ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 8 pkt 3. Uwagi wniesione po terminie pozostawia się bez rozpatrzenia.

11. Uwagi wnosi się na piśmie. Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione w postaci elektronicznej za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 oraz z 2016 r. poz. 352 i 1579), opatrzone:

- 1) kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo
- 2) podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

12. Przy rozpatrywaniu uwag dotyczących wyłączenia nieruchomości z obwodu łowieckiego uwzględnia się szczególne właściwości nieruchomości lub prowadzonej na niej działalności, które istotnie utrudnią prowadzenie na niej gospodarki łowieckiej, albo – w przypadku objęcia nieruchomości obwodem łowieckim – spowodują konieczność zaprzestania lub istotnego ograniczenia prowadzenia na niej dotychczasowej działalności.

13. Niewydanie opinii, o których mowa w ust. 8 pkt 1 lit. a lub pkt 7, w terminie 14 dni od dnia otrzymania projektu uchwały, o której mowa w ust. 1, oznacza akceptację projektu uchwały.

14. Jeżeli sejmik województwa stwierdzi konieczność dokonania zmian w przedstawionym projekcie uchwały, o której mowa w ust. 1, w tym także w wyniku uwzględnienia uwag lub opinii do projektu uchwały, czynności, o których mowa w ust. 8, ponawia się w zakresie niezbędnym do dokonania tych zmian. Przedmiotem ponowionych czynności można uczynić część projektu uchwały objętą zmianą.

15. Sejmik województwa, przed podjęciem uchwały, o której mowa w ust. 1, kieruje projekt uchwały do zaopiniowania przez zespół, o którym mowa w ust. 4, i wprowadza zmiany wynikające z rozpatrzenia jego opinii.

16. Sejmik województwa, podejmując uchwałę, o której mowa w ust. 1, rozstrzyga jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu uchwały nieuwzględnionych przez marszałka województwa.

17. Uchwała, o której mowa w ust. 1, obowiązuje od dnia wejścia w życie w niej określonego, jednak nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

18. Uchwała, o której mowa w ust. 1, podlega również publikacji na stronie internetowej sejmiku województwa.”;

14) po art. 27 dodaje się art. 27a i art. 27b w brzmieniu:

„Art. 27a. 1. Jeżeli w wyniku objęcia nieruchomości obwodem łowieckim korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości może żądać od województwa odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę.

2. Z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1, można wystąpić w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały, o której mowa w art. 27 ust. 1.

Art. 27b. 1. Właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości wchodzącej w skład obwodu łowieckiego może wystąpić do sądu powszechnego z wnioskiem o ustanowienie zakazu wykonywania polowania na tej nieruchomości, uzasadniając to swoimi przekonaniem religijnymi lub wyznawanymi zasadami moralnymi.

2. Sąd ustanawia zakaz wykonywania polowania na nieruchomości, jeżeli właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości wykaże rzeczywiste związki

z wyznawaną doktryną religijną oraz wskaże w wyznawanej doktrynie religijnej zasady uznające za niedopuszczalne polowanie na zwierzęta łowne lub wskaże wyznawane zasady moralne, które pozostają w sprzeczności z polowaniem na zwierzęta łowne.

3. Sprawy o ustanowienie zakazu wykonywania polowania sąd rozpoznaje w postępowaniu nieprocesowym.

4. Uczestnikiem postępowania w sprawie o ustanowienie zakazu wykonywania polowania jest właściwe województwo oraz dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego, którego dotyczy wniosek o ustanowienie tego zakazu.

5. Ustanowiony przez sąd zakaz wykonywania polowania na danej nieruchomości jest prawem osobistym podmiotu, na rzecz którego został ustanowiony.

6. Zakaz wykonywania polowania na danej nieruchomości wygasa najpóźniej z chwilą śmierci podmiotu, na rzecz którego został ustanowiony.

7. Właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości, na której sąd ustanowił zakaz wykonywania polowania, może w każdym czasie wystąpić do sądu o zniesienie ustanowionego zakazu, wykazując ustanie przesłanek, o których mowa w ust. 2.”;

15) w art. 28:

a) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Ośrodki hodowli zwierzyny mogą być prowadzone za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Polski Związek Łowiecki oraz instytucje naukowo-dydaktyczne.”,

b) uchyla się ust. 4,

c) dodaje się ust. 5–10 w brzmieniu:

„5. Decyzja, o której mowa w ust. 2, jest wydawana na wniosek podmiotu zamierzającego prowadzić ośrodek hodowli zwierzyny, który zawiera:

- 1) nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) imię, nazwisko i podpis osoby uprawnionej do reprezentacji wnioskodawcy;
- 3) podstawę prawną funkcjonowania wnioskodawcy albo akt kreujący wnioskodawcę;
- 4) wskazanie celu, o którym mowa w ust. 2, który ma być realizowany w ośrodku hodowli zwierzyny;
- 5) okres, na jaki obwód łowiecki ma być przekazany w zarząd.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5, dołącza się:

- 1) program działania na wskazany we wniosku okres, o którym mowa w ust. 5 pkt 5, dla danego obwodu łowieckiego, zawierający:
 - a) numer obwodu łowieckiego, jego powierzchnię wyrażoną w hektarach, w tym powierzchnię gruntów leśnych, oraz nazwę województwa,
 - b) opis obwodu łowieckiego z uwzględnieniem warunków przyrodniczo-łowieckich,
 - c) listę gatunków zwierząt łownych występujących na terenie obwodu łowieckiego,
 - d) opis sposobu realizacji wskazanego we wniosku celu, o którym mowa w ust. 2;
- 2) opinię organu sprawującego nadzór nad wnioskodawcą w zakresie zdolności wnioskodawcy do realizacji wskazanego we wniosku celu, o którym mowa w ust. 2 – w przypadku gdy wniosek składa instytucja naukowo-dydaktyczna.

7. Podmiot prowadzący ośrodek hodowli zwierzyny może złożyć wniosek o przedłużenie okresu, na jaki przekazano mu w zarząd obwód łowiecki wyłączony z wydzierżawiania. Do wniosku przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio, z tym że do wniosku dołącza się dodatkowo sprawozdanie z realizacji wskazanego we wniosku, o którym mowa w ust. 5, celu, o którym mowa w ust. 2.

8. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, może uchylić decyzję, o której mowa w ust. 2, jeżeli w odniesieniu do zarządcy obwodu łowieckiego zachodzi odpowiednio przesłanka, o której mowa w art. 29a ust. 2a pkt 1 lub 2.

9. Brak przedstawienia przez Polski Związek Łowiecki opinii, o której mowa w ust. 8, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia o opinię uznaje się za wyrażenie pozytywnej opinii.

10. W przypadku gdy zarządcą obwodu łowieckiego wyłączonego z wydzierżawiania jest Polski Związek Łowiecki, wymogu zasięgnięcia opinii, o której mowa w ust. 8, nie stosuje się.”;

- 16) w art. 29 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obwody łowieckie wydzierżawia się na czas nie krótszy niż 10 lat.”;

17) w art. 29a po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Wydierżawiający może wypowiedzieć umowę dzierżawy bez zachowania terminów wypowiedzenia:

- 1) po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego albo na wniosek Polskiego Związku Łowieckiego – w przypadku nieusprawiedliwionego niezrealizowania przez dzierżawcę obwodu łowieckiego rocznego planu łowieckiego na poziomie co najmniej 80% określonej w tym planie minimalnej liczby zwierzyny grubej do pozyskania, w każdym z trzech następujących po sobie łowieckich lat gospodarczych;
- 2) w przypadku opóźnienia w zapłacie przez dzierżawcę obwodu łowieckiego czynszu dzierżawnego trwającego dłużej niż miesiąc, pod warunkiem uprzedniego wezwania dzierżawcy do uiszczenia należnego czynszu w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania;
- 3) na wniosek Polskiego Związku Łowieckiego – w przypadku negatywnej oceny prowadzenia gospodarki łowieckiej przez dzierżawcę obwodu łowieckiego, wynikającej z postępowania kontrolnego przeprowadzonego przez Polski Związek Łowiecki na podstawie statutu.

2b. Brak przedstawienia przez Polski Związek Łowiecki opinii, o której mowa w ust. 2a pkt 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia o opinię uznaje się za wyrażenie pozytywnej opinii.

2c. W przypadku gdy dzierżawcą obwodu łowieckiego jest Polski Związek Łowiecki, wymogu zasięgnięcia opinii, o której mowa w ust. 2a pkt 1, nie stosuje się.”;

18) art. 30 i art. 31 otrzymują brzmienie:

„Art. 30. 1. Za obwody łowieckie wyłączone z wydierżawiania zarządcy tych obwodów uiszczają ekwiwalent właściwemu staroście.

2. Czynsz dzierżawny ustala wydierżawiający, a ekwiwalent, o którym mowa w ust. 1, ustala starosta.

3. Czynsz dzierżawny oraz ekwiwalent, o którym mowa w ust. 1, ustala się w zależności od kategorii obwodu łowieckiego, mnożąc ilość hektarów powierzchni obwodu łowieckiego po uwzględnieniu wyłączeń, o których mowa w art. 26, oraz wyłączeń wynikających z uwzględnienia uwag, o których mowa w art. 27 ust. 8 pkt 3, przez średnią cenę skupu żyta będącą podstawą do obliczenia podatku rolnego, ustaloną w uchwale rady gminy, a w przypadku jej braku – w komunikacie Prezesa Głównego

Urzędu Statystycznego w sprawie średniej ceny skupu żyta, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, i stosując wskaźnik przeliczeniowy, który nie może być wyższy niż 0,10 q żyta za 1 hektar.

4. W przypadku nieusprawiedliwionego niezrealizowania rocznego planu łowieckiego w zakresie pozyskania łośi, jeleni szlachetnych, danieli lub saren, dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich są obowiązani do udziału w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną, przy czym udział ten nie może przekroczyć 10% wartości wpływów odpowiednio dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego ze sprzedaży tusz tych gatunków w poprzednim łowieckim roku gospodarczym.

5. Kwotę należną z tytułu udziału w kosztach, o których mowa w ust. 4, dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich uiszczają łącznie z zapłatą odpowiednio czynszu dzierżawnego albo ekwiwalentu, o którym mowa w ust. 1.

6. Kwota należna z tytułu udziału w kosztach, o których mowa w ust. 4, jest przekazywana w całości przez odpowiednio wydzierżawiającego albo starostę właściwemu nadleśnictwu. Nadleśnictwo jest obowiązane rozliczyć tę kwotę między siebie i właścicieli lasów niebędących własnością Skarbu Państwa, pozostających w obszarze nadleśnictwa, proporcjonalnie do poniesionych przez nich kosztów ochrony lasu przed zwierzyną.

7. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość wskaźników przeliczeniowych, o których mowa w ust. 3, dla poszczególnych kategorii obwodów łowieckich,
- 2) sposób wyliczenia udziału w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną, o którym mowa w ust. 4

– uwzględniając konieczność zróżnicowania wysokości czynszu dzierżawnego albo ekwiwalentu, o którym mowa w ust. 1, w zależności od kategorii obwodu łowieckiego oraz stopień niezrealizowania rocznego planu łowieckiego w zakresie pozyskania łośi, jeleni szlachetnych, danieli i saren.

Art. 31. 1. Wydzierżawiający jest obowiązany rozliczyć otrzymany czynsz dzierżawny między właściwymi nadleśnictwami i gminami.

2. Nadleśnictwom przypada czynsz dzierżawny odpowiadający powierzchni gruntów leśnych będących własnością Skarbu Państwa, a gminom – odpowiadający pozostałej powierzchni obwodu łowieckiego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do rozliczenia ekwiwalentu, o którym mowa w art. 30 ust. 1.”;

19) w art. 32 w ust. 4:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) organy koła łowieckiego, zakres właściwości miejscowej okręgowych organów Polskiego Związku Łowieckiego, a także kompetencje organów Polskiego Związku Łowieckiego i koła łowieckiego, tryb dokonywania ich wyboru, zmiany bądź uzupełnienia składu;”;

b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) sposób ustanawiania składek członkowskich oraz wpisowego na rzecz Polskiego Związku Łowieckiego i koła łowieckiego, a także rodzaje i sposób ustanawiania przez koło łowieckie innych opłat dotyczących zagospodarowania obwodów łowieckich;”;

20) art. 32a otrzymuje brzmienie:

„Art. 32a. 1. Organami Polskiego Związku Łowieckiego są:

- 1) Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego, jako najwyższa władza Polskiego Związku Łowieckiego, który tworzą, wyłonieni w wyborach pośrednich, przedstawiciele kół łowieckich i przedstawiciele członków niezrzeszonych w kołach łowieckich, który realizuje zadania przewidziane statutem;
- 2) Naczelna Rada Łowiecka, do zadań której należy ustalanie kierunków i planów działalności Polskiego Związku Łowieckiego między Krajowymi Zjazdami Delegatów oraz realizacja innych zadań przewidzianych statutem;
- 3) Zarząd Główny jako organ zarządzający i reprezentujący Polski Związek Łowiecki na zewnątrz, a także realizujący inne zadania przewidziane statutem, oraz zarządy okręgowe jako organy terenowe Zarządu Głównego;
- 4) Główny Sąd Łowiecki i okręgowe sądy łowieckie jako organy orzekające w postępowaniu dyscyplinarnym;
- 5) Główny Rzecznik Dyscyplinarny i okręgowi rzecznicy dyscyplinarni jako organy prowadzące dochodzenia dyscyplinarne;

- 6) Główna Komisja Rewizyjna i okręgowe komisje rewizyjne jako organy kontroli wewnętrznej;
- 7) Kapituła Odznaczeń Łowieckich jako organ nadający odznaczenia łowieckie;
- 8) okręgowe zjazdy delegatów Polskiego Związku Łowieckiego, które tworzą, wyłonieni w wyborach bezpośrednich, przedstawiciele kół łowieckich i przedstawiciele członków niezrzeszonych w kołach łowieckich, które realizują zadania przewidziane statutem;
- 9) okręgowe rady łowieckie jako organy opiniodawcze w stosunku do zarządów okręgowych oraz organy rozpatrujące odwołania od uchwał, o których mowa w art. 42da ust. 1, a także realizujące inne zadania przewidziane statutem.

2. Czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników Polskiego Związku Łowieckiego wykonuje Prezes Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego.

3. Kadencja organów Polskiego Związku Łowieckiego, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 i 6-9, trwa 5 lat.”;

21) w art. 33:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zarządy okręgowe koordynują i nadzorują działalność kół łowieckich oraz członków – osób fizycznych niezrzeszonych w kołach łowieckich.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W sprawach:

- 1) nabycia i utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim,
- 2) nałożenia kary dyscyplinarnej na członka Polskiego Związku Łowieckiego,
- 3) utraty członkostwa w kole łowieckim

– można, po wyczerpaniu postępowania określonego ustawą albo statutem, dochodzić swoich praw na drodze sądowej.”,

c) dodaje się ust. 7-10 w brzmieniu:

„7. Powództwo, o którym mowa w ust. 6, można wytoczyć przed sądem okręgowym w terminie 21 dni od dnia otrzymania ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie.

8. W sprawach, o których mowa w ust. 6 pkt 1 i 2, stroną postępowania jest Polski Związek Łowiecki.

9. W sprawach, o których mowa w ust. 6 pkt 3, udział Polskiego Związku Łowieckiego jest konieczny.

10. W sprawach, o których mowa w ust. 6, z wyjątkiem spraw dotyczących nabycia i utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, w tym nałożenia kary dyscyplinarnej wykluczenia z Polskiego Związku Łowieckiego, skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.”;

22) art. 35 i art. 35a otrzymują brzmienie:

„Art. 35. 1. Działalność Polskiego Związku Łowieckiego jest finansowana z funduszy własnych, wpisowego, składek członkowskich, zapisów i darowizn oraz dochodów ze swojej działalności, w tym działalności gospodarczej i rolniczej.

2. Działalność kół łowieckich jest finansowana z funduszy własnych, wpisowego, składek członkowskich, zapisów i darowizn, innych opłat ustanowionych przez koło dotyczących zagospodarowania obwodów łowieckich oraz dochodów ze swojej działalności, w tym działalności gospodarczej i rolniczej.

3. Dochód z działalności, w tym z działalności gospodarczej i rolniczej, Polskiego Związku Łowieckiego oraz kół łowieckich służy wyłącznie realizacji ich celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między członków.

4. Polski Związek Łowiecki oraz koła łowieckie mogą prowadzić działalność gospodarczą i rolniczą na zasadach określonych w odrębnych przepisach regulujących podejmowanie i prowadzenie tej działalności.

5. Mienie Polskiego Związku Łowieckiego i kół łowieckich nie podlega podziałowi między członków.

Art. 35a. 1. Nadzór nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

2. Polski Związek Łowiecki składa ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację z wykonania w poprzednim łowieckim roku gospodarczym zadań określonych w art. 34 pkt 1 i 12, w terminie do dnia 31 lipca.

3. W przypadku gdy informacja jest niepełna lub budzi zastrzeżenia w zakresie dotyczącym wykonania przez Polski Związek Łowiecki zadań określonych w art. 34 pkt 1 i 12, minister właściwy do spraw środowiska może żądać jej uzupełnienia lub udzielenia dodatkowych wyjaśnień w wyznaczonym terminie.

4. Minister właściwy do spraw środowiska ma prawo żądać:

- 1) dostarczenia przez Zarząd Główny, w wyznaczonym terminie, uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego, Naczelnej Rady Łowieckiej oraz Zarządu Głównego;
- 2) niezbędnych wyjaśnień od organów Polskiego Związku Łowieckiego wskazanych w pkt 1.

5. W razie niezastosowania się Polskiego Związku Łowieckiego do żądania, o którym mowa w ust. 3 lub 4, sąd, na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska, może nałożyć grzywnę w wysokości jednorazowo nie wyższej niż 10 000 zł. Od grzywny sąd może zwolnić, jeżeli po jej wymierzeniu Polski Związek Łowiecki niezwłocznie zastosował się do żądania ministra właściwego do spraw środowiska. Polski Związek Łowiecki, w terminie 7 dni od dnia zastosowania się do żądania ministra właściwego do spraw środowiska, może wystąpić do sądu o zwolnienie od grzywny.

6. W razie stwierdzenia, że działalność organów wskazanych w ust. 4 pkt 1 jest niezgodna z prawem lub narusza postanowienia statutu Polskiego Związku Łowieckiego, minister właściwy do spraw środowiska, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, może wystąpić do nich o ich usunięcie w określonym terminie, udzielić im upomnienia albo wystąpić do sądu o zastosowanie środka określonego w ust. 7.

7. Sąd, na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska, może:

- 1) uchylić niezgodną z prawem lub postanowieniami statutu Polskiego Związku Łowieckiego uchwałę organów wskazanych w ust. 4 pkt 1;
- 2) zobowiązać organy wskazane w ust. 4 pkt 1 do usunięcia nieprawidłowości w określonym terminie i zawiesić postępowanie, a w razie bezskutecznego upływu terminu – podjąć zawieszony postępowanie i zastosować środek określony w pkt 1.

8. Wnioski ministra właściwego do spraw środowiska, o których mowa w ust. 5 i 7, rozpoznaje sąd okręgowy w postępowaniu nieprocesowym na rozprawie, a w przypadku wniosku, o którym mowa w ust. 5, dodatkowo po wysłuchaniu uczestników postępowania.

9. Wnioski ministra właściwego do spraw środowiska, o których mowa w ust. 5 i 7, są wolne od opłat sądowych.”;

23) w art. 35c w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zawieszenie prawa do wykonywania polowania na okres do roku;”;

24) art. 35d otrzymuje brzmienie:

„Art. 35d. 1. Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego. Postępowanie dyscyplinarne może być zawieszony, a w przypadku zastosowania środka, o którym mowa w ust. 2, ze względu na toczące się wobec obwinionego postępowanie karne – zawiesza się, do czasu zakończenia postępowania karnego.

2. Członek Polskiego Związku Łowieckiego będący osobą fizyczną, wobec którego toczy się postępowanie dyscyplinarne, może być tymczasowo zawieszony w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego przez sąd łowiecki, w szczególności w przypadku gdy toczy się wobec niego postępowanie karne o czyn określony w art. 52 albo art. 53.

3. Postanowienie o zastosowaniu środka, o którym mowa w ust. 2, sąd łowiecki wydaje z urzędu albo na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

4. Postanowienie o zastosowaniu środka, o którym mowa w ust. 2, jest natychmiast wykonalne. Na postanowienie to przysługuje zażalenie.

5. Tymczasowo zawieszony w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego może w każdym czasie złożyć wniosek o uchylenie postanowienia o zastosowaniu tego środka.

6. Tymczasowe zawieszenie w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego sąd łowiecki uchyla niezwłocznie, jeżeli ustaną przyczyny, wskutek których zostało ono zastosowane, lub powstaną przyczyny uzasadniające jego uchylenie.”;

25) w art. 35f ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród osób mających wykształcenie prawnicze lub członków Polskiego Związku Łowieckiego.”;

26) po art. 35s dodaje się art. 35sa–35sd w brzmieniu:

„Art. 35sa. 1. Orzeczenia i postanowienia sądu łowieckiego podlegają wykonaniu z chwilą uprawomocnienia, z zastrzeżeniem art. 35d ust. 4.

2. Ukazany karą zawieszenia w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego jest obowiązany do złożenia legitymacji członkowskiej Polskiego Związku Łowieckiego we właściwym zarządzie okręgowym do depozytu prowadzonego przez Zarząd Główny, niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia.

3. Ukarany karą wykluczenia z Polskiego Związku Łowieckiego jest obowiązany do zwrotu legitymacji członkowskiej Polskiego Związku Łowieckiego do właściwego zarządu okręgowego, niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia.

4. Wykonywanie orzeczonej kary zawieszenia w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego albo kary zawieszenia prawa do wykonywania polowania biegnie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu tej kary.

Art. 35sb. W przypadku gdy wobec obwinionego wydano postanowienie o zastosowaniu środka, o którym mowa w art. 35d ust. 2, sąd łowiecki zalicza okres tymczasowego zawieszenia w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego na poczet kary zawieszenia w prawach członka Polskiego Związku Łowieckiego, wskazując dzień, od którego okres ten jest liczony.

Art. 35sc. Odpisy prawomocnych orzeczeń i postanowień kończących postępowanie sąd łowiecki przesyła do wykonania właściwemu zarządowi okręgowemu oraz zarządom kół łowieckich, których ukarany lub obwiniony jest członkiem.

Art. 35sd. 1. Dane o karalności za przewinienie łowieckie są przechowywane w Głównym Sądzie Łowieckim w karcie ewidencyjnej.

2. W karcie ewidencyjnej wpisuje się:

- 1) numer sprawy dyscyplinarnej sądu pierwszej instancji;
- 2) nazwy sądów, które brały udział w orzekaniu w pierwszej i drugiej instancji;
- 3) datę wydania prawomocnego orzeczenia;
- 4) kwalifikację prawną i opis przypisanego czynu;
- 5) wymierzoną karę.

3. W przypadku zatarcia ukarania karta ewidencyjna stwierdzająca fakt ukarania podlega zniszczeniu.”;

27) w art. 37 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwowa Straż Łowiecka współpracuje z Policją, Polskim Związkiem Łowieckim, Strażą Leśną oraz Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych.”;

28) w art. 38 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Strażnikiem Państwowej Straży Łowieckiej może być osoba, która posiada:

- 1) wykształcenie co najmniej średnie oraz dwuletni okres pracy w leśnictwie, rolnictwie, ochronie środowiska lub w parkach narodowych lub krajobrazowych albo

- 2) wykształcenie co najmniej średnie leśne, rolne, w ochronie środowiska lub pokrewne oraz roczny okres pracy w leśnictwie, rolnictwie lub w parkach narodowych lub krajobrazowych, albo
- 3) wykształcenie wyższe prawnicze, albo
- 4) wykształcenie średnie oraz była funkcjonariuszem Policji przez okres co najmniej trzech lat i nie została dyscyplinarnie wydalona ze służby w Policji, albo
- 5) wykształcenie co najmniej średnie i trzyletnie członkostwo w Polskim Związku Łowieckim.

1b. Strażnikiem łowieckim może być osoba, która posiada wykształcenie co najmniej podstawowe oraz ukończyła kurs z zakresu gospodarki łowieckiej organizowany przez Polski Związek Łowiecki.”;

- 29) w art. 38a dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Strażnik Państwowej Straży Łowieckiej ma obowiązek na żądanie okazywać legitymację służbową.”;

- 30) w art. 40 w ust. 2 wyraz „odznakę” zastępuje się wyrazem „oznakę”;

- 31) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. 1. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji, wzory oznak służbowych i wzór odznaki służbowej oraz składniki i wzory umundurowania strażników Państwowej Straży Łowieckiej, a także wzór oznaki i wzór legitymacji strażników łowieckich, mając na względzie zapewnienie możliwości odpowiedniej identyfikacji strażników oraz rodzaj i miejsce wykonywania zadań.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, sposoby:

- 1) współpracy Państwowej Straży Łowieckiej z Policją, Polskim Związkiem Łowieckim, Strażą Leśną oraz Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, mając na względzie ustawowe zadania tych podmiotów oraz konieczność zapewnienia poprawnej i skutecznej współpracy;
- 2) przydziału, ewidencjonowania i przechowywania w siedzibach Państwowej Straży Łowieckiej broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek zakładanych na ręce, pałki służbowej, ręcznych miotaczy substancji obezwładniających i przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za

pomocą energii elektrycznej, w tym warunki techniczne, jakim powinien odpowiadać magazyn broni, mając na względzie konieczność uniemożliwienia dostępu do broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego osobom trzecim oraz potrzebę ochrony ewidencji przed jej uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą.”;

32) w art. 42:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Polowanie może być wykonywane przez członków Polskiego Związku Łowieckiego oraz osoby, o których mowa w art. 43 ust. 1, za zgodą dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego.”,

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ważną legitymację członkowską Polskiego Związku Łowieckiego; wymóg ten nie dotyczy osób, o których mowa w art. 43 ust. 1;”,

c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Podczas polowania indywidualnego wykonujący polowanie jest obowiązany posiadać, poza dokumentami określonymi w ust. 2, upoważnienie do wykonywania polowania indywidualnego wydane przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego.”,

d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Upoważnienie do wykonywania polowania indywidualnego zawiera:

- 1) nazwę i siedzibę dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego;
- 2) imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania myśliwego;
- 3) numer obwodu łowieckiego, nadleśnictwo oraz województwo, w którym ma być wykonywane polowanie;
- 4) wskazanie gatunku i liczby sztuk oraz opis zwierzyny do pozyskania podczas polowania;
- 5) wskazanie gatunków zwierząt określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2, które mogą być eliminowane podczas polowania wraz ze wskazaniem, że mogą one być eliminowane w dowolnej liczbie;
- 6) datę wydania;
- 7) termin ważności;
- 8) podpis osoby upoważnionej przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego do jego wydania;

- 9) numer znaku służącego do oznakowania tuszy lub opis zagospodarowania zwierzyny;
 - 10) sprawozdanie z polowania: gatunek i liczba sztuk pozyskanej zwierzyny, data, godzina i miejsce jej pozyskania oraz opis formy poroża w przypadku samców zwierzyny płowej.”;
- 33) w art. 42a uchyla się ust. 2;
- 34) po art. 42a dodaje się art. 42aa i art. 42ab w brzmieniu:
- „Art. 42aa. Zabrania się:
- 1) niszczenia urządzeń łowieckich, wybierania karmy lub soli z lizawek;
 - 2) gromadzenia, posiadania, wytwarzania, przechowywania lub wprowadzania do obrotu narzędzi i urządzeń przeznaczonych do kłusownictwa, z wyjątkiem czynności związanych ze zwalczaniem kłusownictwa w ramach prowadzenia gospodarki łowieckiej;
 - 3) wchodzenia w posiadanie bezprawnie pozyskanej zwierzyny, jej tuszy lub trofeum łowieckiego;
 - 4) hodowania lub utrzymywania bez zezwolenia chartów rasowych lub ich mieszańców;
 - 5) zezwalania przez osobę upoważnioną przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego na polowanie osobie nieuprawnionej do wykonywania polowania;
 - 6) pozyskiwania zwierzyny innego gatunku, innej płci lub w większej liczbie, niż przewiduje upoważnienie wydane przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego;
 - 7) zezwalania przez osobę upoważnioną przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego na przekroczenie przez myśliwego zatwierdzonej w rocznym planie łowieckim maksymalnej liczby zwierząt łownych zaplanowanych do pozyskania;
 - 8) polowania na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskim w pasie 5000 m w głąb lądu;
 - 9) polowania z chartami lub ich mieszańcami;
 - 10) polowania w czasie ochronnym;
 - 11) polowania bez posiadania uprawnień do polowania;
 - 12) zakładania narzędzi i urządzeń przeznaczonych do łowienia, chwytania lub zabijania zwierzyny, z wyjątkiem odłowów, o których mowa w art. 44 ust. 3,

- art. 44a albo art. 45, albo odłowów prowadzonych zgodnie z zatwierdzonym rocznym planem łowieckim;
- 13) wchodzenia w posiadanie zwierzyny za pomocą broni i amunicji innej niż myśliwska, środków i materiałów wybuchowych, trucizn, karmy o właściwościach odurzających, sztucznego światła, lepów, wnyków, żelaz, dołów, samostrzałów lub rozkopywania nor i innych niedozwolonych środków;
 - 14) utrudniania lub uniemożliwiania wykonywania polowania;
 - 15) strzelania do zwierzyny w odległości mniejszej niż 500 m od miejsca zebrań publicznych w czasie ich trwania lub w odległości mniejszej niż 100 m od zabudowań mieszkalnych.

Art. 42ab. 1. Dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego przekazuje – co najmniej na 14 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia polowania zbiorowego – wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) oraz nadleśniczemu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, właściwym ze względu na miejsce wykonywania polowania, informację w postaci papierowej lub elektronicznej o planowanym terminie, w tym godzinie rozpoczęcia i zakończenia, oraz miejscu tego polowania.

2. Termin rozpoczęcia i zakończenia oraz miejsce polowania zbiorowego są podawane do publicznej wiadomości przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), nie później niż w terminie 5 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 1, w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie oraz przez obwieszczenie i na stronie internetowej urzędu gminy.

3. Właściciel, posiadacz lub zarządca gruntu, w terminie nie krótszym niż 3 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia polowania zbiorowego, może zgłosić sprzeciw wraz z uzasadnieniem do właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Sprzeciw może dotyczyć polowania organizowanego w terminie wskazanym zgodnie z ust. 2. W sprzeciwie właściciel, posiadacz lub zarządca gruntu powinien wskazać nieruchomość przez podanie dokładnego adresu, a w przypadku gdyby takiego adresu nie było – numeru geodezyjnego działki i obrębu.

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) zawiadamia niezwłocznie dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego o wniesionym przez właściciela, posiadacza albo zarządcę gruntu sprzeciwie do organizowanego polowania zbiorowego, przekazując mu ten sprzeciw wraz z uzasadnieniem.

5. Dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego przy organizacji polowania zbiorowego uwzględnia sprzeciw, gdy wykonywanie polowania będzie zagrażało bezpieczeństwu lub życiu ludzi.”;

35) w art. 42b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Termin rozpoczęcia i zakończenia oraz jednoznaczne określenie miejsca wykonywania polowania indywidualnego, imię i nazwisko myśliwego, numer upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego, ilość i gatunek pozyskanej zwierzyny oraz liczba wszystkich oddanych strzałów do zwierzyny grubej podlega wpisowi w ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym, którą są obowiązani prowadzić dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich, w postaci papierowej lub elektronicznej, dla każdego obwodu.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1e w brzmieniu:

„1a. Wpisów w ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym mogą dokonywać wyłącznie myśliwi wykonujący polowanie lub myśliwi przez nich upoważnieni do dokonania wpisu lub osoby upoważnione przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego do dokonywania tych wpisów.

1b. Wpisu w ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym dotyczącego terminu rozpoczęcia polowania indywidualnego dokonuje się przed jego rozpoczęciem, jednak nie wcześniej niż 24 godziny przed rozpoczęciem polowania.

1c. W miejscu wskazanym w ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym jako miejsce wykonywania polowania indywidualnego nie może w tym samym czasie polować inny myśliwy, bez zgody myśliwego wykonującego polowanie w tym miejscu.

1d. Ewidencja pobytu na polowaniu indywidualnym podlega udostępnieniu wszystkim zainteresowanym na ich wniosek, w zakresie obejmującym następujące informacje: termin rozpoczęcia i zakończenia oraz jednoznaczne określenie miejsca wykonywania polowania indywidualnego, a także numer upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego.

1e. Dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany przekazać właściwemu nadleśniczemu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) informację w postaci papierowej lub elektronicznej o miejscu przechowywania ewidencji pobytu na polowaniu

indywidualnym. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) podaje niezwłocznie do publicznej wiadomości, w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie oraz przez obwieszczenie i na stronie internetowej urzędu gminy, informację o miejscu przechowywania ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym oraz o sposobie udostępniania informacji zawartych w ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym i ich zakresie.”;

36) art. 42c i art. 42d otrzymują brzmienie:

„Art. 42c. 1. Osoba prowadząca punkt skupu obowiązana jest oznakować tusze: łośi, jeleni, danieli, muflonów, saren i dzików bezpośrednio po dostarczeniu przez uprawnionego do wykonywania polowania pozyskanej zwierzyny lub inną osobę upoważnioną przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego.

2. Osoba prowadząca punkt skupu odmawia przyjęcia tuszy zwierzyny, jeżeli wraz z tuszą nie zostało okazane upoważnienie do wykonywania polowania indywidualnego albo następujący dokument potwierdzający pozyskanie zwierzyny zgodnie z prawem:

- 1) świadectwo pochodzenia zwierzyny wydawane przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego dla tusz zwierzyny pozyskanej na polowaniu zbiorowym;
- 2) decyzja nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe nakazująca wykonanie odłowu lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny, o której mowa w art. 45 ust. 1;
- 3) postanowienie nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe o zastosowaniu odstrzału zastępczego zwierzyny, o którym mowa w art. 45 ust. 2;
- 4) decyzja starosty o odłowu lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny, o której mowa w art. 45 ust. 3;
- 5) decyzja ministra właściwego do spraw środowiska na odstępstwo od zakazu zabijania dziko występujących zwierząt łownych na terenie parku narodowego, wydana na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1688 i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422);
- 6) decyzja Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o odstrzale redukcyjnym zwierząt łownych na terenie rezerwatu przyrody wydana na podstawie art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 7) decyzja ministra właściwego do spraw środowiska wydana na podstawie art. 44 ust. 3;

8) dokument dyrektora parku narodowego potwierdzający dokonanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny, o którym mowa w art. 8 ust. 3, albo działanie, o którym mowa w art. 110 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

3. Osoba prowadząca punkt skupu jest obowiązana wydać dostarczającemu tuszę zwierzyny dokument potwierdzający przyjęcie tuszy do punktu skupu.

4. Świadcstwo pochodzenia zwierzyny, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, zawiera:

- 1) oznaczenie dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, w którym wykonywane było polowanie zbiorowe;
- 2) miejsce i datę wystawienia;
- 3) numer świadectwa;
- 4) dane dotyczące zwierzyny pozyskanej na polowaniu zbiorowym:
 - a) gatunek oraz płeć zwierzyny,
 - b) datę oraz godzinę pozyskania;
- 5) miejsce pozyskania zwierzyny:
 - a) numer obwodu łowieckiego,
 - b) nadleśnictwo,
 - c) województwo;
- 6) czytelny podpis osoby upoważnionej w imieniu dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego.

Art. 42d. 1. Odstrzał samców łośi, jeleni szlachetnych, danieli, saren i muflonów podlega ocenie co do jego zgodności z zasadami selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych, o których mowa w art. 34 pkt 4.

2. Oceny w obwodach łowieckich podlegających wydzierżawieniu dokonują komisje powołane przez Polski Związek Łowiecki, w skład których wchodzi przedstawiciele Polskiego Związku Łowieckiego oraz Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, a w obwodach wyłączonych z wydzierżawiania – ich zarządcy wspólnie z odpowiednio przedstawicielem Polskiego Związku Łowieckiego lub Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

3. Oceny w parkach narodowych i rezerwatach przyrody dokonują odpowiednio przedstawiciele parku narodowego albo regionalnego dyrektora ochrony środowiska wspólnie z przedstawicielem Polskiego Związku Łowieckiego i Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.”;

37) w art. 42da ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Po dokonaniu oceny, o której mowa w art. 42d ust. 1, komisje, o których mowa w art. 42d ust. 2, sporządzają sprawozdanie ze swoich prac i przekazują je do zarządów okręgowych, które wobec osób dokonujących odstrzału nakładają, w formie uchwał, następujące kary porządkowe za naruszenie zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych, o których mowa w art. 34 pkt 4:

- 1) nagany;
- 2) zawieszenia prawa do wykonywania polowania na określony gatunek samców zwierzyny płowej i muflonów na okres do 2 lat;
- 3) zawieszenia prawa do wykonywania polowania na samce zwierzyny płowej i muflony na okres do 2 lat.”;

38) art. 42e otrzymuje brzmienie:

„Art. 42e. 1. Trofeum łowieckim jest poroże łośia, poroże jelenia szlachetnego, poroże daniela, poroże sarny, ślimy muflona, oręż dzika, czaszka lisa oraz czaszka borsuka, pozyskane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Trofea łowieckie podlegają wycenie wstępnej i ostatecznej, z zastrzeżeniem ust. 5.

3. Wycena wstępna jest dokonywana przez:

- 1) komisje powoływane przez Polski Związek Łowiecki, o których mowa w art. 42d ust. 2 – w przypadku pozyskania na terenie dzierzawionego obwodu łowieckiego albo na terenie niewchodzącym w skład obwodu łowieckiego;
- 2) zarządców obwodów łowieckich – w przypadku pozyskania na terenie obwodu łowieckiego wyłączonego z wydzierżawiania.

4. Wycena ostateczna jest dokonywana przez komisje powołane przez Polski Związek Łowiecki.

5. Oręż dzika, czaszka lisa i czaszka borsuka podlegają tylko wycenie ostatecznej i jest ona dokonywana wyłącznie na wniosek.

6. Trofeum łowieckie, które w wyniku dokonanej wyceny ostatecznej uzyskało jedną z sześciu najwyższych dla danego gatunku punktacji, bez względu na rok pozyskania, uznaje się za rekordowe trofeum łowieckie.

7. Wywóz poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej trofeum łowieckiego wymaga uzyskania zaświadczenia wystawionego przez Polski Związek Łowiecki

potwierdzającego, że wywożone trofeum łowieckie nie jest rekordowym trofeum łowieckim.

8. Zakazuje się wywozu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rekordowych trofeów łowieckich, z wyjątkiem ich wywozu w celu eksponowania na wystawach o tematyce łowieckiej, na podstawie zgody ministra właściwego do spraw środowiska, wydanej w drodze decyzji administracyjnej, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego. Decyzja jest wydawana na czas określony, nie dłuższy niż rok.

9. Za wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 7, Polski Związek Łowiecki pobiera opłatę w wysokości 27 złotych.

10. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób wyceny trofeów łowieckich, uwzględniając kryteria wyceny Międzynarodowej Rady Łowiectwa i Ochrony Zwierzyny.”;

39) w art. 43:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Cudzoziemiec albo obywatel polski, który przebywa z zamiarem stałego pobytu za granicą, niebędący członkiem Polskiego Związku Łowieckiego, posiadający uprawnienia do wykonywania polowania w innym kraju, może wykonywać polowanie po wykupieniu polowania u przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 18, albo na podstawie zgody ministra właściwego do spraw środowiska.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje broni myśliwskiej oraz amunicji i urządzeń optycznych dopuszczonych do celów łowieckich,
- 2) szczegółowe wymagania w zakresie wykonywania polowania,
- 3) wymagania dotyczące wydawania upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego oraz jego wzór,
- 4) wymagania dotyczące postępowania z bronią myśliwską,
- 5) tryb rozstrzygania spornych strzałów,
- 6) wzór i sposób prowadzenia ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym,
- 7) wymagania dotyczące wydawania świadectwa pochodzenia zwierzyny oraz jego wzór,

8) dane, które powinny być zawarte w dokumencie potwierdzającym przyjęcie tuszy zwierzyny do punktu skupu, wzór i opis znaku służącego do oznakowania tusz zwierzyny oraz sposób ich oznakowania
– kierując się troską o bezpieczeństwo osób i mienia, uwzględniając istniejące polskie zwyczaje łowieckie, możliwość prowadzenia ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym w postaci elektronicznej oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa w obrocie żywnością oraz możliwości identyfikacji tusz zwierzyny.”;

40) w art. 44:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, dla terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, okresy polowań na zwierzęta łowne, uwzględniając potrzebę ochrony i utrzymania właściwego stanu populacji poszczególnych gatunków zwierząt łownych oraz potrzebę ochrony lasów i użytków rolnych przed szkodami wyrządzanymi przez te zwierzęta.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, może zezwolić na dokonanie odstrzału lub odłowu zwierzyny lub zwierząt gatunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2, do celów związanych z badaniami naukowymi i edukacją, dla odbudowy populacji, zasiedlania i reintrodukcji gatunków zwierzyny lub dla koniecznych działań w celach hodowlanych, także poza okresami polowań na zwierzęta łowne, z uwagi na brak innego zadowalającego rozwiązania oraz pod warunkiem, że nie jest to szkodliwe dla zachowania populacji danych gatunków zwierzyny w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu występowania.”,

c) w ust. 3b uchyla się pkt 6;

41) w art. 44a ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„1. Dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego może dokonywać odłowu w pułapki żywołowne drapieżników określonych w przepisach wydanych na podstawie

ust. 3 lub drapieżnych zwierząt gatunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2, w celu ich redukcji albo wyeliminowania.

1a. Dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego dokonuje uśmiercenia odłowionych w pułapki żywołowne drapieżników określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 3 lub drapieżnych zwierząt gatunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 za pomocą broni myśliwskiej lub innych metod stosowanych przy uboju zwierząt gospodarskich.”;

42) w art. 51 w ust. 1 na końcu pkt 7 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) utrudnia lub uniemożliwia wykonywanie polowania”;

43) w art. 52:

a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) wbrew zakazowi określonemu w art. 42aa pkt 2 gromadzi, posiada, wytwarza, przechowuje lub wprowadza do obrotu narzędzia i urządzenia przeznaczone do kłusownictwa,

2) wchodzi w posiadanie bezprawnie pozyskanej zwierzyny, jej tuszy lub trofeum łowieckiego,”

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a–3c w brzmieniu:

„3a) narusza zakaz, o którym mowa w art. 16 ust. 1,

3b) bez zgody, o której mowa w art. 42e ust. 8, wywozi poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rekordowe trofeum łowieckie,

3c) przed upływem okresu, na który została wydana decyzja, o której mowa w art. 42e ust. 8, nie przywiózł na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rekordowego trofeum łowieckiego,”

c) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) sprawując zarząd z ramienia dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, zezwala na polowanie osobie nieuprawnionej do wykonywania polowania lub na przekroczenie przez myśliwego zatwierdzonej w rocznym planie łowieckim maksymalnej liczby zwierząt łownych zaplanowanych do pozyskania,”;

44) w art. 53:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) poluje na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskim w pasie 5000 m w głąb lądu,”

- b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) wbrew zakazowi określone w art. 42aa pkt 12, zakłada narzędzia i urządzenia przeznaczone do łowienia, chwytania lub zabijania zwierzyny.”;
- 45) w art. 54:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. W przypadku skazania za czyn wymieniony w art. 52 pkt 3b, sąd może orzec przepadek rekordowego trofeum łowieckiego.”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Orzeczenie o przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 1a, może dotyczyć również przedmiotów niestanowiących własności sprawcy, jeżeli ich właściciel lub inna osoba uprawniona na podstawie towarzyszących okoliczności przewidywała lub powinna i mogła przewidzieć, że mogą one zostać użyte do popełnienia przestępstwa.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (Dz. U. poz. 1082) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1:
- a) w pkt 1 w art. 46 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Wojewoda o złożeniu wniosku, o którym mowa w ust. 3, informuje niezwłocznie właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.”;
- b) w pkt 2:
- w art. 46a:
- – ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Oględzin i szacowania szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, dokonuje przedstawiciel Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, przy czym oględzin dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 46 ust. 3a. W oględzinach i szacowaniu szkód może również brać udział przedstawiciel wojewody właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód.”;
- – ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. O terminie dokonania oględzin i szacowania szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

zawiadamia wojewodę, właściciela albo posiadacza gruntów rolnych oraz dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego, a w razie potrzeby również przedstawiciela właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej, nie później jednak niż przed upływem 5 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 46 ust. 3a.”,

– w art. 46b:

– – w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) imię i nazwisko przedstawiciela Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, który dokonał oględzin i szacowania szkód, o których mowa w art. 46 ust. 1, oraz przedstawiciela wojewody – w przypadku jego uczestnictwa w oględzinach i szacowaniu szkód, ze wskazaniem jego stanowiska służbowego, jeżeli jest on pracownikiem urzędu wojewódzkiego;”,

– – po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Po sporządzeniu protokołu, o którym mowa w ust. 1, przedstawiciel Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe doręcza go niezwłocznie wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce wystąpienia szkód.”,

– w art. 46d:

– – ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 2, dokonuje wojewoda na podstawie dowodu poniesienia tych kosztów przedłożonego przez właściciela albo posiadacza gruntów rolnych, dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego.”,

– – ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wojewoda wypłaca środki finansowe z tytułu zwrotu kosztów, o którym mowa w ust. 2, niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie wysokości odszkodowania stała się ostateczna.”,

– – po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, wypłaca się niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie wysokości odszkodowania stała się ostateczna.”,

c) w pkt 6 art. 50 otrzymuje brzmienie:

„Art. 50. 1. Za szkody, o których mowa w art. 46 ust. 1, odszkodowanie wypłaca Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

2. Z tytułu wypłacanych kwot odszkodowań Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe przysługuje ponoszony przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego zryczałtowany zwrot kosztów, zwany dalej „ryczałtem”.

3. Kwota ryczałtu stanowi iloczyn określonej w rocznym planie łowieckim na dany rok liczby zwierząt łownych, o których mowa w art. 46 ust. 1, których pozyskanie w danym roku uwzględnia optymalne gospodarowanie populacjami, oraz zryczałtowanych stawek za zwierzęta łowne, o których mowa w art. 46 ust. 1, które wynoszą:

- 1) 600 zł – za 1 osobnika łosia;
- 2) 350 zł – za 1 osobnika jelenia;
- 3) 135 zł – za 1 osobnika daniela;
- 4) 105 zł – za 1 osobnika sarny;
- 5) 85 zł – za 1 osobnika dzika.

4. Zryczałtowane stawki określone w ust. 3 podlegają corocznej waloryzacji o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w poprzednim roku kalendarzowym, ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

5. Minister właściwy do spraw środowiska, nie później niż do dnia 1 marca każdego roku, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość zryczałtowanych stawek za jedną sztukę zwierzęcia łownego poszczególnych gatunków, o których mowa w art. 46 ust. 1, na dany rok, uwzględniając dotychczasowe zmiany wysokości tych stawek oraz zasadę, o której mowa w ust. 4.

6. Kwotę ryczałtu zwiększa się proporcjonalnie do wyrażonego w procentach stopnia niezrealizowania w roku poprzedzającym rok ustalenia kwoty ryczałtu rocznego planu łowieckiego w zakresie pozyskania zwierzyny, o której mowa w art. 46 ust. 1.

7. Środki z tytułu ryczałtu są przekazywane przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego, na rachunek bankowy Państwowego Gospodarstwa Leśnego

Lasy Państwowe, bez wezwania, corocznie w terminie do dnia 15 czerwca danego roku.

8. Wysokość środków z tytułu ryczału ustala dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego w deklaracji, którą składa w terminie określonym w ust. 7 Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe.

9. Do ryczału stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.¹⁾).

10. Uprawnienia organów podatkowych określone w ustawie, o której mowa w ust. 9, przysługują dyrektorom regionalnych dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

11. Do egzekucji ryczału stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

12. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia:

- 1) określi wzór deklaracji, o której mowa w ust. 8,
- 2) może określić:
 - a) szczegółowe warunki oraz sposób wpłaty kwoty ryczału,
 - b) tryb i szczegółowy sposób rozliczeń wypłaconych odszkodowań z dzierżawcami lub zarządcami obwodów łowieckich

– mając na względzie zapewnienie rzetelnego i sprawnego przeprowadzenia wpłaty środków z tytułu ryczału, a także zapewnienie jednolitego sposobu rozliczania wypłaconych odszkodowań na terenie całego kraju.”,

- d) uchyla się pkt 7;
- 2) uchyla się art. 2.

Art. 3. 1. Statut Polskiego Związku Łowieckiego obowiązujący w dniu wejścia w życie ustawy zachowuje moc do dnia uchwalenia przez Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego nowego statutu, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Organy Polskiego Związku Łowieckiego powołane przed dniem wejścia w życie ustawy pełnią swoją funkcję do końca kadencji, na którą zostały powołane.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1269, 1311, 1649, 1923 i 1932 oraz z 2016 r. poz. 195, 615, 846, 1228 i 1579.

Art. 4. Roczne plany łowieckie oraz wieloletnie łowieckie plany hodowlane sporządzone i zatwierdzone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność do końca okresu, na który zostały sporządzone.

Art. 5. 1. Pierwsze uchwały, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, dokonujące nowych podziałów województw na obwody łowieckie i zaliczenia tych obwodów do poszczególnych kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, zostaną wydane nie później niż do dnia 31 marca 2018 r.

2. Podziały województw na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do poszczególnych kategorii dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność do dnia wejścia w życie pierwszych uchwał, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 2018 r.

Art. 6. 1. Umowy dzierżawy obwodów łowieckich obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy obowiązują do dnia utraty ważności podziałów województw na obwody łowieckie dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy.

2. Postanowienia ust. 1 stosuje się również do umów dzierżawy obwodów łowieckich zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy na okres upływający przed dniem utraty ważności podziałów województw na obwody łowieckie dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy.

3. Z dniem utraty ważności podziałów województw na obwody łowieckie dokonanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wygasają decyzje wydane na podstawie art. 28 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 7. 1. Umundurowanie, oznaki służbowe, odznaki służbowe i legitymacje strażników Państwowej Straży Łowieckiej, a także oznaki i legitymacje strażników łowieckich, zgodne z wzorami określonymi w przepisach dotychczasowych, mogą być stosowane przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej oraz strażnicy łowieccy spełniający wymogi kwalifikacji zawodowych określone w przepisach dotychczasowych zachowują dotychczas zajmowane stanowiska.

Art. 8. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 5, art. 41 ust. 2 i 3 oraz art. 44 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 2, art. 41 ust. 2 i art. 44 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 18 w zakresie art. 30 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.;
- 2) art. 1 pkt 15 lit. c w zakresie art. 28 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 1 i art. 1 pkt 17, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2017 r.;
- 3) art. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

UZASADNIENIE

Głównymi celami projektowanej ustawy są:

- 1) wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r., P 19/13 (Dz. U. z 2014 r. poz. 951);
- 2) dostosowanie niektórych delegacji ustawowych do wymagań określonych w art. 92 ust. 1 Konstytucji RP;
- 3) wprowadzenie mechanizmów wzmacniających nadzór ministra właściwego do spraw środowiska nad Polskim Związkiem Łowieckim oraz dyscyplinujących dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich w zakresie wykonywania rocznych planów łowieckich.

Wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego

Trybunał Konstytucyjny w przywołanym wyroku uznał, że art. 27 ust. 1 w związku z art. 26 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168, z późn. zm.) jest niezgodny z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 3 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przez to, że upoważnia do objęcia nieruchomości reżimem obwodu łowieckiego, nie zapewniając odpowiednich prawnych środków ochrony praw właściciela tej nieruchomości. Podkreślenia wymaga, że TK nie zakwestionował ani przyjętego modelu gospodarki łowieckiej, ani wymagań co do obwodów łowieckich, ani możliwości objęcia nieruchomości obwodem łowieckim bez zgody jej właściciela. TK zauważył jednak, że następstwem objęcia danej nieruchomości obwodem łowieckim są różnego rodzaju ograniczenia w pełnym korzystaniu przez właściciela z jego prawa własności, przy jednoczesnym nałożeniu na niego dodatkowych obowiązków, które zostały przewidziane zarówno w samym Prawie łowieckim, jak i w aktach wykonawczych wydanych na jego podstawie. Tymczasem wszelkie ograniczenie prawa własności powinno pozostawać w zgodzie z art. 64 ust. 3 Konstytucji RP, który stanowi, że własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności, oraz z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, stanowiącym, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób (zasada proporcjonalności). Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Zasada proporcjonalności powinna być rozumiana jako suma trzech przesłanek: przydatności, konieczności oraz proporcjonalności regulacji. Zdaniem TK zakwestionowana regulacja spełnia przesłanki przydatności (konieczność uzyskania zgody

właściciela na objęcie nieruchomości obwodem łowieckim w wysokim stopniu utrudniłaby racjonalne realizowanie łowiectwa) oraz konieczności (mechanizm tworzenia obwodów łowieckich wynika z potrzeby utworzenia obwodów łowieckich zapewniających najbardziej racjonalne gospodarowanie zasobami zwierzyny). Jednakże brak jakichkolwiek prawnych form udziału właścicieli nieruchomości w procesie tworzenia obwodów łowieckich obejmujących te nieruchomości oraz brak instrumentów prawnych umożliwiających właścicielom wyłączenie ich nieruchomości spod reżimu obwodu łowieckiego lub wyłączenie poszczególnych ograniczeń, jakie przewiduje Prawo łowieckie, powoduje, zdaniem TK, że art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego nie spełnia przesłanki proporcjonalności *sensu stricto*. TK wskazał także na niedostatecznie uregulowany obowiązek informacyjny wobec właścicieli, których nieruchomości należy do obwodu łowieckiego. TK zalecił także uwzględnienie przy projektowaniu nowych przepisów orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, dotyczącego ustanawiania zakazu wykonywania polowania na gruntach prywatnych wobec powołania się przez właściciela nieruchomości na klauzulę sumienia, co nie musi jednak prowadzić do zakazu wykonywania innych czynności z zakresu gospodarki łowieckiej. Jednocześnie TK postanowił odroczyć utratę mocy obowiązującej art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego o maksymalny okres osiemnastu miesięcy, to jest do 21 stycznia 2016 r.

Projektowana ustawa przewiduje, że obwody łowieckie będą, tak jak dotychczas, tworzone w drodze uchwały sejmiku województwa, będącej aktem prawa miejscowego. Jednocześnie, ze względu na potencjalny zarzut blankietowości przepisów dotyczących zasad kategoryzacji obwodów łowieckich, proponuje się wprowadzenie stosownych regulacji do ustawy (dodawany art. 26a – art. 1 pkt 11 projektu), w tym rozszerzenie zakresu uchwały o podziale województwa na obwody łowieckie o kwestię zaliczenia obwodów do poszczególnych kategorii.

Projekt uchwały, o której mowa w art. 27 ust. 1, będzie przygotowywany przez marszałka województwa, przy czym, mając na uwadze w szczególności wskazaną powyżej propozycję rozszerzenia uchwały z art. 27 ust. 1 o kwestie kategoryzacji obwodów, proponuje się, aby marszałek w tym celu obligatoryjnie powoływał zespół opiniodawczo-doradczy.

Do kompetencji marszałka województwa należeć będzie, poza przygotowaniem projektu uchwały, także uzyskanie opinii właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Polskiego Związku Łowieckiego oraz właściwej izby rolniczej, a także uzgodnienie projektu z właściwym wojewodą oraz z organami wojskowymi (dotyczy sytuacji, gdy podział na obwody łowieckie obejmuje grunty

pozostające w zarządzie organów wojskowych lub powierzonych tym organom do wykorzystania). Należy zauważyć, że według nowej regulacji obwody łowieckie będą tworzone wyłącznie w granicach danego województwa. Z uwagi na regulację zawartą w art. 87 ust. 2 Konstytucji, zgodnie z którym akty prawa miejscowego są źródłami powszechnie obowiązującego prawa jedynie na obszarze działania organów, które je ustanowiły, w projekcie rezygnuje się z możliwości podejmowania przez sejmik województwa uchwały dotyczącej obwodu, którego część jest położona na obszarze innego województwa (dotychczasowy art. 27 ust. 2 ustawy).

Po przeprowadzeniu procedury opiniowania i uzgadniania projekt uchwały zostanie wyłożony do publicznego wglądu, o czym marszałek województwa będzie informował przez umieszczenie na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w poszczególnych gminach objętych projektem uchwały, za pośrednictwem wójtów (burmistrzów, prezydentów miast). Projektowany art. 27 Prawa łowieckiego zapewnia właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych projektem uchwały prawo wnoszenia uwag do projektu uchwały, które powinny zostać rozpatrzone przez marszałka województwa w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia upływu terminu ich składania. Rozpatrując uwagi dotyczące wyłączenia nieruchomości z obwodu łowieckiego, marszałek powinien wziąć pod uwagę szczególne właściwości nieruchomości lub prowadzonej na niej działalności, które istotnie utrudnią prowadzenie na niej gospodarki łowieckiej, albo, w przypadku objęcia obwodem łowieckim, spowodują konieczność zaprzestania lub znacznego ograniczenia prowadzenia na niej dotychczasowej działalności. Przykładowo sytuacja taka może zaistnieć w odniesieniu do działalności rolniczej polegającej na hodowli zwierząt wrażliwych na czynniki zewnętrzne, w przypadku gdy hałas powstający podczas wykonywania polowania będzie miał wpływ na dobrostan tych zwierząt. Jednocześnie projektowana nowelizacja przyznaje sejmikowi województwa prawo do uwzględnienia uwag lub opinii, które nie zostały uwzględnione przez marszałka.

Mając na uwadze, że właściele lub użytkownicy wieczysti nieruchomości objętej obwodem łowieckim będą mogli zaskarżyć uchwałę sejmiku województwa do sądu administracyjnego, jeżeli będzie ona naruszać ich interes prawny lub uprawnienie na podstawie art. 90 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486), proponowane rozwiązania w należyтым stopniu zapewniają udział właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości w procesie podziału województwa na obwody łowieckie.

Wzmocnieniu uprawnień właściciela albo użytkownika wieczystego nieruchomości wchodzącej w skład obwodu łowieckiego służyć ma także możliwość wystąpienia z roszczeniem o wypłatę odszkodowania, w przypadku gdy objęcie obwodem łowieckim tej nieruchomości uniemożliwi albo istotnie ograniczy dotychczasowy sposób korzystania z niej – projektowany art. 27a (art. 1 pkt 13 projektu). Na potrzebę wprowadzenia przepisów określających szczególnie tryb dochodzenia odszkodowania za ograniczenie możliwości korzystania z nieruchomości objętych granicami obwodu łowieckiego wskazywał Trybunał Konstytucyjny w wyroku P 19/13. Trzyletni okres przedawnienia tego roszczenia wskazany w przepisie gwarantuje właściwą ochronę własności. W krótszym okresie ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości związane z objęciem granicami obwodu łowieckiego mogłyby się nie ujawnić, albo ujawnić w natężeniu nieuzasadniającym uznania ich za „istotne”. Gospodarka łowiecka jest elementem ochrony środowiska, a zatem służy realizacji celu publicznego. Podmiotem właściwym do wypłaty odszkodowania powinno być województwo, a nie podmiot prywatny, zważywszy, że to sejmik województwa uchwała podział na obwody łowieckie. Ponadto rozwiązanie takie lepiej odpowiada konstytucyjnym standardom ochrony własności, gwarantuje bowiem lepsze, jak zwrócił TK w wyroku P 19/13, zabezpieczenie pokrycia roszczeń właścicieli nieruchomości. Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje na gruncie innych ustaw (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa – Prawo ochrony środowiska). Jednocześnie, również wzorując się na istniejących rozwiązaniach prawnych (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), w projekcie przewidziano, że odszkodowanie z art. 27a będzie przysługiwało wyłącznie za poniesioną szkodę rzeczywistą. Takie ograniczenie jest konieczne ze względu na cel ustanawiania obwodów łowieckich i charakter gospodarki łowieckiej, służącej – jak już wyżej wspomniano – realizacji celu publicznego w postaci ochrony środowiska.

Uwzględniając przywołany wyrok TK oraz orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w art. 27b przewidziano możliwość wystąpienia przez właściciela albo użytkownika wieczystego nieruchomości objętej obwodem łowieckim do sądu powszechnego z wnioskiem o ustanowienie zakazu wykonywania polowania na tej nieruchomości, ze względu na przekonania religijne lub wyznawane zasady moralne.¹⁾ Zakaz taki, mimo że dotyczy terenu konkretnej nieruchomości, jest ściśle związany z osobą, na rzecz której jest ustanawiany i z tego względu powinien wygasać najpóźniej ze śmiercią tej osoby. Właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości, na której sąd ustanowił taki zakaz, będzie mógł

¹⁾ Zob. wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka: w sprawie Hermann przeciwko Niemcom z dnia 26 czerwca 2012 r. oraz z dnia 20 stycznia 2011 r., nr skargi 9300/07, w sprawie Chassagnou i inni przeciwko Francji z dnia 29 kwietnia 1999 r., nr skarg 25088/94, 28331/95 i 28443/95.

w każdym czasie z niego zrezygnować, występując do sądu o zniesienie ustanowionego zakazu. Takie rozwiązanie ma z jednej strony zapewnić ochronę praw właścicieli i użytkowników wieczystych, z drugiej zaś pozwoli na przeciwdziałanie nadużywaniu tych praw, niezbędne ze względu na konieczność utrzymania racjonalnej gospodarki łowieckiej jako elementu ochrony środowiska.

TK w przywołanym wyroku zakwestionował także brak konieczności informowania właścicieli nieruchomości o polowaniach, które zostaną na nich przeprowadzone. Z tego względu projektowany art. 42ab nakłada obowiązki informacyjne w zakresie polowań zbiorowych. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich będą zobowiązani do pisemnego poinformowania o planowanych polowaniach zbiorowych właściwych ze względu na miejsce polowania wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) oraz nadleśniczych z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem. Użycie wyrażenia „co najmniej” umożliwi dzierżawcom i zarządcom obwodów łowieckich dokonanie jednorazowego poinformowania ww. podmiotów o wszystkich planowanych w danym sezonie łowieckim polowaniach zbiorowych. Informacja ta będzie następnie podawana przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) do publicznej wiadomości przez obwieszczenie, w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie oraz przez umieszczenie na stronie internetowej urzędu gminy, nie później niż w ciągu 5 dni od dnia otrzymania informacji od dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego. Projekt przewiduje, że właściciel, posiadacz lub zarządca gruntu będzie mógł, nie później niż na 3 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia polowania zbiorowego zgłosić sprzeciw. Sprzeciw zostanie jednak uwzględniony tylko wówczas, gdy polowanie miałooby zagrażać bezpieczeństwu lub życiu ludzi.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że powyższe rozwiązanie nie może zostać rozszerzone na polowania indywidualne. Informowanie każdego właściciela nieruchomości o polowaniach indywidualnych z wyprzedzeniem jest niemożliwe do spełnienia z logistycznych względów. Wynika to z rozdrobnienia własności nieruchomości, konieczności znajomości struktury własności danego obszaru, braku wyraźnych granic między nieruchomościami oraz niemożliwości przewidzenia, w którym kierunku pójdzie zwierzyzna. Ponadto ze względu na fakt, że polowania indywidualne nie są zaplanowane z wyprzedzeniem (bo nie wymagają organizowania; nierzadko decyzja o wyjściu w łowisko podejmowana jest spontanicznie), skuteczne poinformowanie właściciela jest niewykonalne, szczególnie w godzinach nocnych. Poinformowanie wszystkich właścicieli zniechęci do wykonywania tego typu polowania, co przełoży się na wzrost szkód łowieckich w rolnictwie i leśnictwie, ze względu na zaniechania w odstrzałach. Jednakże, w celu realizacji wytycznych TK ewidencja pobytu na polowaniu

indywidualnym, w zakresie informacji o terminie rozpoczęcia i zakończenia polowania indywidualnego, jednoznacznego określenia miejsca wykonywania tego polowania oraz numeru upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego wydanego myśliwemu wykonującemu to polowanie, będzie udostępniona wszystkim zainteresowanym na ich wnioski (art. 42b ust. 1d ustawy). Właściciele nieruchomości będą mieli zatem dostęp do informacji dotyczących polowań indywidualnych odbywających się w danym obwodzie, w którego skład wchodzi ich działka. Jednocześnie należy uznać, że wskazany powyżej zakres informacji udostępnianych z ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym jest wystarczający celem zapewnienia ochrony prawa własności gruntów wchodzących w skład obwodów łowieckich oraz zapewnienia bezpieczeństwa na polowaniu, w tym bezpieczeństwo osób trzecich, a równocześnie gwarantuje on ochronę danych osobowych myśliwych. Wprowadzono także ustawowy obowiązek dzierżawców i zarządców informowania określonych organów o miejscu wyłożenia ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym. W art. 42b ust. 1 ustawy (art. 1 pkt 35 projektu) określono również pełen katalog informacji podlegających wpisowi w ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym.

Projektowane rozwiązania w zakresie tworzenia obwodów łowieckich, roszczenia odszkodowawczego właściciela i użytkownika wieczystego nieruchomości wchodzącej w skład obwodu łowieckiego, prawa wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie zakazu polowania oraz obowiązków informacyjnych znacząco wzmacniają uprawnienia władających nieruchomościami wchodzącymi w skład obwodu łowieckiego oraz zmniejszają niedogodności związane z obowiązkiem znoszenia przez nich prowadzenia gospodarki łowieckiej przez dzierżawców albo zarządców obwodów łowieckich, przy jednoczesnym zachowaniu obecnego modelu łowiectwa i zasady tworzenia obwodów łowieckich zapewniających warunki do prowadzenia łowiectwa (art. 23 ust. 1 Prawa łowieckiego).

Zmianom w zakresie tworzenia obwodów łowieckich powinna towarzyszyć także nowelizacja art. 25 i art. 26 Prawa łowieckiego (art. 1 pkt 10 i 11 projektu). Propozycja uzupełnienia katalogu wytycznych do tworzenia obwodów łowieckich o racjonalność prowadzenia gospodarki łowieckiej wynika z faktu, że niektóre obszary mogą spełniać pozostałe wymogi z pkt 1–3, a mimo to ze względu np. na intensywną penetrację obszarów przez mieszkańców, turystów czy grzybiarzy prowadzenie gospodarki łowieckiej będzie tam niemożliwe. Obszary takie są potencjalnie konfliktowe, a polowanie na nich może zagrażać bezpieczeństwu osób na nich przebywających.

Odnosnie do zmiany art. 26 ustawy w zakresie dotyczącym stref ochronnych zwierząt łownych utworzonych w otulinie parków narodowych należy zauważyć, że wyłączenie tych stref z obwodów łowieckich wynika obecnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1621, z późn. zm.). Niemniej jednak, art. 26 Prawa łowieckiego powinien w sposób kompleksowy regulować kwestię obszarów wyłączonych z mocy prawa z obwodów łowieckich. Z kolei zmiana art. 26 polegająca na doprecyzowaniu stałego ogrodzenia jako trwale związanego z gruntem ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych. Ogrodzenie prowizoryczne w postaci np. rozwieszonego sznurka nie zabezpiecza danego terenu przed szkodami łowieckimi oraz może ulec łatwemu zniszczeniu.

Zgodnie z treścią uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r., art. 11 Prawa łowieckiego zawiera normy prawne adresowane nie do podmiotów prowadzących gospodarkę łowiecką, ale do właścicieli i posiadaczy nieruchomości gruntowych. Chodzi tu o art. 11 ust. 2 pkt 4 i 5, które nakazują racjonalne stosowanie środków chemicznych w rolnictwie i leśnictwie, oraz stosowanie terminów i technik agrotechnicznych niezagrożających bytowaniu zwierzyny na danym terenie. Prawidłowa realizacja powyższych wymagań oddziałuje na sytuację prawną właścicieli gruntów, na których prowadzona jest gospodarka łowiecka. Nakazy te stanowią ograniczenie w prawie własności podmiotów niezwiązanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej, wynikając zarazem z odrębnych regulacji prawnych. Mając powyższe na uwadze, nakazy te zostały uchylone. Jednocześnie w ust. 3 zrównano w zakresie współpracy odnoszącej się do ochrony i hodowli zwierzyny wszystkie wskazane w tym przepisie podmioty. Tym samym zmienia się relacja w zakresie współpracy między dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich, a także nadleśniczymi PGL LP i administracją samorządową (wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast).

Na dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich w obecnej ustawie został nałożony również obowiązek dokarmiania zwierzyny, w szczególności wtedy, gdy w istotny sposób może to wpłynąć na zmniejszenie szkód wyrządzanych przez zwierzynę w uprawach i płodach rolnych oraz w gospodarce leśnej (art. 13 Prawa łowieckiego). Realizacja powyższego obowiązku może (jak zauważył Trybunał Konstytucyjny) wiązać się z naruszeniem prawa własności nieruchomości, gdyż ustawodawca nie uzależnił dopuszczalności dokonywania czynności związanych z dokarmianiem zwierzyny od uzyskania uprzedniej zgody właściciela. Projektowany przepis art. 13 ustawy określa, że dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich są uprawnieni do naruszania prawa do korzystania z nieruchomości w celu realizacji obowiązku wyznaczonego przez normę

wyrażoną w art. 13 Prawa łowieckiego, jednak dopiero po uzgodnieniu miejsca wykładania karmy z właścicielem, posiadaczem lub zarządcą gruntu. Jednocześnie dokarmianie przestaje być obligatoryjne, jak dotychczas, a przyjmie formę fakultatywną. Będzie zatem stosowane w zależności od potrzeb w celu zapewnienia bytu zwierzyńce w trudnych warunkach atmosferycznych ciężkich zim lub w celu ograniczenia szkód w uprawach i płodach rolnych w związku z zatrzymaniem zwierzyńce w lesie.

Dostosowanie delegacji ustawowych do wymagań Konstytucji RP

Zgodnie z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania; upoważnienie do wydania rozporządzenia powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu. Oznacza to, że regulacja ustawowa nie może mieć charakteru blankietowego, tzn. pozostawiać organowi upoważnionemu możliwości samodzielnego uregulowania całego kompleksu zagadnień, co do których w tekście ustawy nie ma żadnych bezpośrednich uregulowań. Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie uznał za konstytucyjnie niedopuszczalne sformułowanie upoważnienia ustawowego, które w istocie upoważnia nie do wydania rozporządzenia w celu wykonania ustawy, ale pozwala na samodzielne uregulowanie całego kompleksu zagadnień, co do których w tekście ustawy nie ma żadnych bezpośrednich unormowań (zob. wyrok z 31 marca 2009 r., K 28/08, OTK ZU nr 3/A/2009, poz. 28 i cytowane tam orzecznictwo).

W celu uniknięcia zarzutu blankietowości przepisów ustawowych proponuje się uregulowanie w ustawie kwestii dotychczas normowanych rozporządzeniem wydanym na podstawie upoważnienia zawartego w art. 8 ust. 4, a w szczególności zasad sporządzania i zmiany rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (art. 8 i art. 8a–8e – art. 1 pkt 5 i 6 projektu). W zakresie podawania docelowych zagęszczeń zwierzyńce zawartych w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych usunięto kuropatwę i zająca. Określanie tych wartości w odniesieniu do zwierzyńce drobnej w perspektywie 10-letniej jest niemożliwe, ze względu na fakt, że nie da się przewidzieć zmian w strukturze upraw rolnych, które w głównej mierze determinują występowanie tych gatunków. Usunięto również jelenia sika, który jest gatunkiem obcym i powinien być eliminowany ze środowiska. Ponadto, mając na względzie szeroki aspekt oddziaływania realizacji rocznych planów łowieckich nie tylko w obrębie jednego obwodu łowieckiego, lecz także na obwody sąsiednie, uzasadnionym jest przyjęcie rozwiązania prowadzącego do zatwierdzania rocznych planów

łowieckich w obwodach wyłączonych z wydierżawiania po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego. Jednocześnie, mając na uwadze konieczność wzmocnienia kontroli nad wieloletnimi łowieckimi planami hodowlanymi, wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym plany te zatwierdza Dyrektor Generalny Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Określono także przesłanki odmowy zatwierdzenia oraz wskazano, że w takim przypadku odwołanie przysługuje do ministra właściwego do spraw środowiska. Mając na uwadze, że podstawą prowadzenia gospodarki łowieckiej jest wykonanie inwentaryzacji zwierzyny przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, niezbędne jest określenie powyższej powinności przepisem prawa materialnego. Podmioty te z tytułu prowadzonej inwentaryzacji ponoszą koszty ze środków własnych bez obciążenia Skarbu Państwa. Nałożenie takiego obowiązku musi wynikać z przepisów rangi ustawowej. W celu otrzymania jednolitych danych z obszaru całego kraju dotyczących liczebności populacji zwierzyny konieczne jest wprowadzenie wzoru dokumentu inwentaryzacyjnego. Wprowadzono też wzory dokumentów związanych z planowaniem łowieckim, tj.: wzór formularza inwentaryzacji zwierzyny, wzór formularza rocznego planu łowieckiego oraz wzór formularza wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego, które opracuje Dyrektor Generalny Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z Polskim Związkiem Łowieckim, i zatwierdzi minister właściwy do spraw środowiska. Takie rozwiązanie pozwoli na ujednoczenie dokumentów planistycznych z zakresu gospodarki łowieckiej na terenie całego kraju. Dodatkowo, celem wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych dotyczących formy i trybu zatwierdzania planów łowieckich, wyraźnie wskazano, że w sprawach zatwierdzania rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, przy czym zmiana w tym zakresie nie powinna skutkować zmianą w zakresie kognicji sądów administracyjnych. Wreszcie, mając na uwadze, że roczny plan łowiecki przyjmuje się na okres (zwany „łowieckim rokiem gospodarczym”), który nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, gdyż obejmuje okres od 1 kwietnia do 31 marca roku następnego, a w razie dokonania nowego podziału województw na obwody łowieckie dotychczasowe obwody wraz z zatwierdzonymi dla nich rocznymi planami łowieckimi utracą ważność, za konieczne uznano uzupełnienie regulacji o uproszczony tryb sporządzania rocznych planów łowieckich w trakcie trwania roku gospodarczego (dodawany art. 8b).

Z tych samych, co wskazane powyżej, względów, tj. w celu uniknięcia zarzutu regulowania w drodze rozporządzeń materii ustawowej, w projekcie przewidziano zmianę brzmienia art. 15 ustawy, polegającą na nałożeniu na osobę bezprawnie pozyskującą zwierzynę

obowiązku uiszczenia ekwiwalentu, a jednocześnie określono podmioty właściwe do zagospodarowania w imieniu Skarbu Państwa zwierzyny bezprawnie pozyskanej, pobrania środków pochodzących ze sprzedaży jej tuszy, a także do dochodzenia w imieniu Skarbu Państwa zapłaty ekwiwalentu, oraz uregulowano wysokość ekwiwalentu, przenosząc w tym zakresie regulację dotychczas zawartą w rozporządzeniu do ustawy. Dodatkowo, mając na względzie charakter roszczenia o zapłatę ekwiwalentu i jego powiązanie z koniecznością ujawnienia bezprawnego pozyskania zwierzyny, za zasadne uznano wskazanie terminu przedawnienia tych roszczeń, przyjmując, że okres 5-letni jest w tym zakresie wystarczający. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że ekwiwalent jest dochodzony na drodze postępowania karnego albo – w przypadku braku postępowania karnego albo braku orzeczenia w postępowaniu karnym obowiązku zapłaty ekwiwalentu – na drodze postępowania cywilnego. W konsekwencji przeniesienia całego rozporządzenia do ustawy zbędne stało się upoważnienie zawarte w art. 15 ust. 4 Prawa łowieckiego.

Ryzyko zarzutu blankietowości uzasadnia również zmianę art. 28 w zakresie obecnie regulowanym rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 28 ust. 4 Prawa łowieckiego (art. 1 pkt 15 projektu) z jednoczesnym doprecyzowaniem tej regulacji. Dodatkowo w art. 28 ust. 3 proponuje się ograniczenie podmiotów, które mogą prowadzić ośrodki hodowli zwierzyny do PZŁ, Lasów Państwowych i instytucji naukowo-badawczych. Jest to spowodowane faktem, że tylko te podmioty są w stanie realizować cele wymienione w art. 28 ust. 2 ustawy, tj. mają odpowiednie zaplecze techniczne i naukowe. Realizowanie celów przez inne podmioty może być nieskuteczne, a także np. z ekonomicznego punktu widzenia nieuzasadnione, co prowadzić będzie do ograniczenia działalności tylko do wykonywania polowań, a nie taki jest cel wyłączenia obwodu z wydzierżawienia.

Z kolei delegacje ustawowe zawarte w art. 5, art. 41 ust. 1–3 i art. 44 ust. 1 Prawa łowieckiego nie zawierają wytycznych, co powoduje ich niezgodność z Konstytucją i tym samym niezgodność z ustawą zasadniczą wydanych na ich podstawie przepisów wykonawczych. Projektowana nowelizacja dostosowuje ww. upoważnienia ustawowe do wzorca konstytucyjnego, doprecyzowując miejscami ich zakres oraz częściowo przenosząc regulowaną nimi materię do ustawy (kwalifikacje zawodowe). Mając na uwadze fakt, że obowiązujące rozporządzenia wydane na podstawie art. 5 i art. 44 ust. 1 mają istotne znaczenie dla prowadzenia gospodarki łowieckiej, za zasadne należy uznać ich utrzymanie w mocy do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy nowelizującej (art. 7 projektu). Za zasadne należy także uznać wprowadzenie przepisów przejściowych (art. 6 projektu)

w zakresie umundurowania, oznak i odznak służbowych oraz legitymacji strażników Państwowej Straży Łowieckiej i strażników łowieckich.

W obowiązującej ustawie poważne wątpliwości pod względem legislacyjnym i prawnym budzi również art. 42e. Upoważnia on ministra właściwego do spraw środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu wyceny oraz ewidencji trofeów łowieckich, uwzględniając kryteria wyceny Międzynarodowej Rady Łowiectwa i Ochrony Zwierzyny, a także sposobu i formy ochrony trofeów rekordowych oraz wielkości trofeów, których wywóz za granicę jest zabroniony. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że zakaz wywozu trofeów powinien zostać ustanowiony wprost w ustawie (art. 42e – art. 1 pkt 38 projektu). Ponadto ustanowienie zakazu wymaga także wprowadzenia sankcji za jego nieprzestrzeganie (art. 52 pkt 3b i 3c – art. 1 pkt 43 projektu) oraz możliwości orzeczenia przepadku rekordowych trofeów łowieckich w razie skazania za ich wywóz poza terytorium RP bez wymaganej zgody (art. 54 ust. 1a i ust. 2 – art. 1 pkt 45 projektu). Ustawa powinna także wskazywać, które trofea uznaje się za trofea łowieckie. Jednocześnie uznano za nieuzasadnione objęcie zakazem wywozu wszystkich trofeów. Projektowane rozwiązania przewidują zatem ograniczenie zakazu wywozu jedynie do trofeów rekordowych. Odstępstwo od tego zakazu możliwe będzie na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw środowiska. Zgoda będzie mogła być wydana na okres nie dłuższy niż rok, w przypadku wywozu trofeum w celu jego eksponowania na wystawach o tematyce łowieckiej. W pozostałych przypadkach wywóz trofeów za granicę będzie możliwy na podstawie zaświadczenia wydawanego przez Polski Związek Łowiecki, potwierdzającego, że wywożone trofeum nie jest trofeum rekordowym. Rozwiązanie takie zapewni możliwość weryfikacji, czy wywóz trofeum jest legalny. Za wydanie zaświadczenia Polski Związek Łowiecki będzie pobierał opłatę w wysokości 27 złotych. Opłata taka stanowi zryczałtowaną kwotę kosztów ponoszonych w związku z wystawieniem zaświadczenia. Proponowana kwota stanowi równowartość jednej godziny pracy w sektorze przedsiębiorstw według GUS. Przed wydaniem zaświadczenia każdorazowo konieczne będzie wykonanie pomiarów trofeum, co – jak wynika z praktyki – łącznie z wystawieniem samego zaświadczenia będzie zajmowało średnio 1 godzinę pracy.

Zastrzeżenia legislacyjne może też budzić art. 43 ust. 3 ustawy, zawierający delegację do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych warunków wykonywania polowania oraz znakowania tusz. Z tego względu proponuje się z jednej strony wskazanie w ustawie (celem uniknięcia zarzutu blankietowości) danych zawartych w upoważnieniu do wykonywania polowania indywidualnego (art. 42 ust. 8a – art. 1 pkt 32 lit. d projektu), katalogu

dokumentów potwierdzających pozyskanie zwierzyny zgodnie z prawem oraz danych zawartych w jednym z tych dokumentów, tj. świadectwie pochodzenia zwierzyny (art. 42c – art. 1 pkt 36 projektu), z drugiej zaś – zmianę opisu zakresu spraw przekazywanych do uregulowania w akcie wykonawczym (art. 1 pkt 39 lit. b projektu).

Celowe jest również uzupełnienie regulacji o przepisy materialne ustanawiające wprost zakazy, których naruszenie jest obecnie penalizowane w art. 51–53 ustawy (art. 42aa – pkt 34 projektu).

Dodatkowo w art. 53 dokonano rozbicia penalizacji czynów zabronionych z uwagi na dodanie art. 42aa, tym samym wprowadzono kary za nieprzestrzeganie poszczególnych zakazów, o których mowa w art. 42aa. W art. 42aa proponuje się również wprowadzenie zakazu utrudniania i uniemożliwiania wykonywania polowania. Wykonywanie polowań jest działalnością legalną, ściśle określoną przepisami prawa, mającą na celu redukcję liczebności zwierząt łownych w celu m.in. ograniczania szkód wyrządzanych przez nie w gospodarce rolnej i leśnej. Celowe utrudnianie i uniemożliwianie powyższej działalności z powodów choćby ideologicznych może prowadzić do wzrostu liczebności tych gatunków do stanów wykraczających poza możliwości wyżywieniowe obszarów ich występowania. W konsekwencji może to skutkować migracją na nowe tereny w poszukiwaniu pokarmu i miejsc rozrodu, i w konsekwencji zwiększeniem rozmiaru szkód łowieckich. Jednocześnie już sam fakt przebywania osób postronnych na obszarze wykonywania polowania rodzi niebezpieczeństwo dla tych osób. W celu przestrzegania tego przepisu, zakaz ten został spenalizowany w art. 51 ust. 1 pkt 8 (art. 1 pkt 42 projektu). Dodatkowo, w art. 42aa w pkt 8 zmodyfikowano zakaz polowania na przelotne ptactwo łowne przez usunięcie odniesienia do polowania na wybrzeżu morskim w pasie 3000 m od brzegu w głąb morza. Zmiana ta wynika z faktu, że polowanie na morzu jest niemożliwe. Polowania są dozwolone jedynie w obwodach łowieckich, a obszar morza terytorialnego nie wchodzi w skład obwodów łowieckich. W związku z tym analogicznie poprawiono przepis karny (art. 53 pkt 1 – art. 1 pkt 44 projektu).

Wprowadzenie mechanizmów wzmacniających nadzór ministra właściwego do spraw środowiska nad Polskim Związkiem Łowieckim oraz dyscyplinujących dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich w zakresie wykonywania rocznych planów łowieckich

Art. 8 ust. 3 Prawa łowieckiego nakłada na dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich obowiązek prowadzenia gospodarki łowieckiej w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane. Oznacza to, że powinni oni w całości zrealizować

limity pozyskania poszczególnych gatunków zwierzyny w danym łowieckim roku gospodarczym. Jednakże obowiązująca ustawa nie przewiduje, poza obowiązkowym udziałem w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną (art. 30 ust. 1), żadnych konsekwencji niewykonania planu łowieckiego. Co więcej, obowiązek z art. 30 został ograniczony do dzierżawców obwodów łowieckich.

W pierwszej kolejności za zasadne uznano zatem zrównanie sytuacji dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich i rozszerzenie obowiązku, o którym mowa w art. 30 ust. 1, na zarządców obwodów łowieckich (art. 30 ust. 4 – art. 1 pkt 18 projektu). Mając na uwadze, że niewykonywanie planów łowieckich lub ich brak (równoznaczny z brakiem możliwości prowadzenia gospodarki łowieckiej) może prowadzić do nadmiernego wzrostu populacji zwierząt łownych, zagrażającego gospodarce rolnej i leśnej, a w przypadku zdarzającej się coraz częściej migracji na tereny zamieszkałe przez ludzi, także bezpieczeństwu osób i mienia, zasadne jest też wprowadzenie możliwości wypowiedzenia umowy dzierżawy obwodu łowieckiego albo – odpowiednio – uchylecia decyzji wyłączającej obwód łowiecki z wydzierżawienia i przekazującej go w zarząd w przypadku niewykonywania przez dzierżawców albo zarządców planów łowieckich.

Proponowane rozwiązanie (projektowany art. 29a ust. 2a – art. 1 pkt 17 projektu), zgodnie z którym wydzierżawiający obwód łowiecki będzie mógł wypowiedzieć umowę dzierżawy ze skutkiem natychmiastowym w przypadkach wymienionych w art. 29a ust. 2a, umożliwi wydzierżawiającemu rozwiązanie dzierżawy w przypadku niewykonywania lub nienależytego wykonywania gospodarki łowieckiej albo niewłaściwego realizowania obowiązków dzierżawcy wynikających z umowy (zapłata czynszu). Jednocześnie obiektywny charakter przesłanek oraz – w dwóch przypadkach – wymóg uzyskania opinii PZŁ albo wniosku PZŁ, w sposób wystarczający zabezpieczają dzierżawców przed nieuzasadnionym rozwiązaniem umowy dzierżawy. Powyższe rozwiązania powinny znaleźć odpowiednie zastosowanie także w odniesieniu do zarządców obwodów łowieckich (proponowany art. 28 ust. 8 – art. 1 pkt 15 projektu).

Równocześnie, w świetle wskazanych powyżej nowych rozwiązań mających na celu zapewnienie prawidłowego prowadzenia gospodarki łowieckiej przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich, zasadne jest zrezygnowanie z przyznawania dotychczasowemu dzierżawcy prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy dzierżawy na kolejny okres (art. 29 ust. 2 – art. 1 pkt 16 projektu). Realizacja tego prawa pozbawia bowiem

wydzierżawiającego możliwości skutecznego egzekwowania obowiązków ciążących na dzierżawcach.

Należy również zauważyć, że dotychczasowe przepisy dotyczące obliczania wysokości czynszu dzierżawnego budziły istotne wątpliwości, czy należy stosować jedynie cenę żyta ogłaszaną dla podatku rolnego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, czy też obniżoną cenę żyta ustalaną dla tego podatku przez radę gminy i tym samym prowadziło do rozbieżności w naliczaniu czynszu przez wydzierżawiających obwody łowieckie. W celu wyeliminowania tych wątpliwości zasadne jest przyjęcie rozwiązania analogicznego do mechanizmu obliczenia podatku rolnego. Podstawą będzie zatem cena ustalona w uchwale rady gminy, a dopiero w sytuacji, gdy uchwała taka nie została podjęta – cena ogłoszona w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Jednocześnie w art. 30 proponuje się ograniczenie obowiązkowego udziału w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną do jedynie wybranych gatunków jeleniowatych. Wynika to z faktu, że tylko te gatunki wyrządzają szkody w gospodarce leśnej. Zmiana sposobu rozliczania kwoty należnej tytułem udziału w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną wynika natomiast z konieczności równego traktowania wszystkich właścicieli lasów. Lasy prywatne stanowią bowiem prawie jedną piątą wszystkich lasów w Polsce.

Zważywszy, że zmiany art. 8 i art. 30 polegają na przeniesieniu do ustawy dotychczasowych rozwiązań wprowadzonych aktami wykonawczymi zasadniczo bez ich merytorycznej modyfikacji, zasadne jest utrzymanie w mocy obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy, odpowiednio rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych do końca okresu, na jaki zostały wydane (art. 3).

Jednocześnie, mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 listopada 2012 r., K 21/11, w którym TK stwierdził, że PZŁ ma cechy organizacji przymusowej, zbliżonej do samorządu, o którym mowa w art. 17 ust. 2 Konstytucji RP, z dominującym aspektem publicznoprawnym, konieczne jest przemodelowanie nadzoru ministra właściwego do spraw środowiska nad PZŁ.

Zgodnie z obowiązującym art. 35a Prawa łowieckiego, minister właściwy do spraw środowiska sprawuje ten nadzór, stosując odpowiednio przepisy dotyczące nadzoru nad stowarzyszeniami, określone w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 1393, z późn. zm.). Cechą tego nadzoru jest brak możliwości władczego ingerowania organów nadzoru w działalność stowarzyszeń. W przypadku gdy dane stowarzyszenie działa niezgodnie z prawem, organ nadzoru może jedynie, zgodnie

z art. 28 Prawa o stowarzyszeniach, wystąpić do stowarzyszenia o usunięcie nieprawidłowości w określonym terminie, udzielić ostrzeżenia władzom stowarzyszenia albo wystąpić do sądu o zastosowanie środka określonego w art. 29 tej ustawy (np. o stwierdzenie nieważności uchwały stowarzyszenia). Taką konstrukcję sprawowania nadzoru nad stowarzyszeniami można uzasadnić tym, że stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych. Stowarzyszenia umożliwiają obywatelom realizację ich konstytucyjnego prawa wolności zrzeszania się, a co za tym idzie, nadzór organów administracji nad nimi powinien być ograniczony do minimum.

Skoro jednak PZŁ nie jest stowarzyszeniem, lecz zrzeszeniem o charakterze obowiązkowym, zbliżonym do samorządu zawodowego, wykonującym zadania publicznoprawne, w tym w zakresie dysponowania zwierzyną stanowiącą dobro ogólnonarodowe, to nie znajduje uzasadnienia sprawowanie nadzoru przez ministra właściwego do spraw środowiska nad działalnością Związku na zasadach przewidzianych dla stowarzyszeń. Co więcej, zważywszy, że PZŁ jest umocowany w ustawie, nie można przyjąć, że ministrowi właściwemu do spraw środowiska przysługuje wniosek do sądu o rozwiązanie PZŁ. Z tych samych przyczyn sąd nie może rozwiązać PZŁ, na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska, w przypadku zaistnienia przesłanki wskazanej w art. 31 pkt 2 Prawa o stowarzyszeniach, to jest w sytuacji, gdy PZŁ nie posiada przewidzianych w ustawie władz i nie ma warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż rok.

Nie bez znaczenia jest także, iż działania nadzorcze ministra właściwego do spraw środowiska prowadzone w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy nie mają charakteru czynności z zakresu administracji publicznej (postanowienie NSA z dnia 31 października 2008 r., II OSK 1559/08). Istnieje zatem rozbieżność między charakterem zadań wykonywanych przez PZŁ (zadania z zakresu administracji publicznej) a charakterem nadzoru sprawowanego przez ministra właściwego do spraw środowiska. Z powyższych względów proponuje się nałożenie na PZŁ obowiązku składania ministrowi właściwemu do spraw środowiska rocznej informacji z działalności oraz rozszerzenie projektowanych przepisów w zakresie nadzoru o rozwiązania określone w art. 25 i art. 26 Prawa o stowarzyszeniach (prawo żądania uchwał i wyjaśnień oraz możliwość nałożenia grzywny) oraz art. 29 ust. 1 pkt 2 Prawa o stowarzyszeniach (możliwość wystąpienia z wnioskiem do sądu o uchylenie niezgodnej z prawem lub statutem uchwały PZŁ). Jednocześnie, na wzór rozwiązań zawartych w Prawie o stowarzyszeniach, proponuje się wprowadzenie regulacji dotyczących sądu właściwego do rozpoznawania wniosków ministra właściwego do spraw środowiska składanych w trybie nadzoru nad PZŁ, tak aby w odniesieniu do wszystkich

wniosków z tego zakresu, właściwy był ten sam sąd, z tym zastrzeżeniem, że jako sąd właściwy wskazano sąd okręgowy, a nie jak w przypadku stowarzyszeń – sąd rejestrowy. Różnica właściwości sądu wynika ze specyfiki Polskiego Związku Łowieckiego, umocowanego w ustawie i niepodlegającego rejestracji. Analogicznie, na wzór rozwiązań zawartych w Prawie o stowarzyszeniach, proponuje się zwolnienie ww. wniosków z opłat sądowych.

W zakresie dotyczącym Polskiego Związku Łowieckiego w projekcie nowelizacji znalazła się również propozycja nowego brzmienia art. 32a, w którym określono podział kompetencji między organami Polskiego Związku Łowieckiego, sprecyzowano role tych organów, jak również określono organy terenowe i opiniodawcze. Porządkuje to wzajemne relacje między organami Polskiego Związku Łowieckiego i podtrzymuje on naczelną zasadę funkcjonowania Polskiego Związku Łowieckiego, jako zrzeszenia osób fizycznych i prawnych, zgodnie z którą naczelną władzą Polskiego Związku Łowieckiego jest Krajowy Zjazd Delegatów, wybranych w wyborach pośrednich i będących przedstawicielami kół łowieckich oraz niezrzeszonych w kołach łowieckich członków Polskiego Związku Łowieckiego. Znowelizowany art. 32a zalicza do organów Polskiego Związku Łowieckiego okręgowe zjazdy delegatów Polskiego Związku Łowieckiego, Główną Komisję Rewizyjną, okręgowe komisje rewizyjne oraz Kapitułę Odznaczeń Łowieckich, które to organy dotychczas nie były wymienione wprost w ustawie (nakładała ona na PZŁ jedynie ogólne zobowiązanie do posiadania organów kontroli wewnętrznej). Określenie organów zrzeszenia stanowi materię ustawową, co niniejsza nowelizacja wprowadza. W art. 32a w proponowanym brzmieniu uporządkowano również dwie dodatkowe kwestie, tj. reprezentowanie PZŁ przez Prezesa Zarządu Głównego przy dokonywaniu czynności z zakresu prawa pracy, jak również kadencyjność wskazanych organów Polskiego Związku Łowieckiego. Proponowane brzmienie art. 32a ma skutek skierowany na wewnętrzne relacje poszczególnych, określonych ustawą organów Polskiego Związku Łowieckiego i stanowi ramy podziału ich kompetencji oraz ich współdziałania w realizacji przypisanych im funkcji. Proponowane zmiany mają również na celu usprawnienie zarządzania prowadzeniem gospodarki łowieckiej w RP oraz wzmocnić wpływ Ministra Środowiska na jej prowadzenie przez nadzór, jaki sprawuje on nad Polskim Związkiem Łowieckim.

Projekt ustawy przewiduje też zmiany w zakresie kontroli sądowej w sprawach nabycia i utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, utraty członkostwa w kole łowieckim oraz nałożenia kar dyscyplinarnych na członka Polskiego Związku Łowieckiego. Zmiany wynikają z rozbieżności orzecznictwa, które powstało na gruncie dotychczasowej ustawy.

Rozbieżność wynika m.in. z mylnie zastosowanej siatki pojęciowej w ustawie (np. wskazanie, iż kasacja nie przysługuje, podczas gdy w postępowaniu cywilnym występuje skarga kasacyjna). Dotychczasowe brzmienie ustawy spotykało się także z zarzutem ograniczania konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego.

Wprowadzana zmiana w jasny sposób normuje katalog spraw cywilnych w znaczeniu formalnym, które będą podlegały kontroli przez sąd okręgowy – wydział cywilny – jako sąd pierwszej instancji. Od rozstrzygnięcia sądu okręgowego będzie przysługiwać apelacja – na zasadach ogólnych Kodeksu postępowania cywilnego – do właściwego sądu apelacyjnego. Sąd powszechny powinien, w każdej ze spraw, stosować przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

W projekcie wydłużono także z 14 do 21 dni materialnoprawny termin do wytoczenia powództwa – od daty otrzymania ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie. Zmiana podyktowana jest faktem, iż złożenie powództwa powinno zostać poprzedzone wnikliwą analizą sprawy, aby wystrzegać się składania oczywiście bezzasadnych pozwów przed sądem powszechnym, a także ma na celu umożliwienie stronie kontaktu z profesjonalnym pełnomocnikiem – radcą prawnym bądź adwokatem. Wydłużenie wzmiankowanego terminu, zdaniem projektodawcy, będzie realizowało wskazane cele.

Ponadto wskazać należy, iż dotychczasowe rozwiązanie wyłączało, w sposób wadliwy, możliwość złożenia „kasacji” od wszystkich spraw łowieckich. W nowelizacji ustawodawca ogranicza możliwość złożenia skargi kasacyjnej wyłącznie do kwestii najistotniejszych dla członka Polskiego Związku Łowieckiego – w zakresie nabycia i utraty członkostwa w PZŁ. Takie rozwiązanie umożliwia kontrolę orzeczniczą przez Sąd Najwyższy wyłącznie w sprawach najistotniejszych.

Z kolei w nowym brzmieniu art. 35 (art. 1 pkt 22 projektu) rozszerzono katalog źródeł finansowania działalności Polskiego Związku Łowieckiego przez dodanie działalności rolniczej, która – podobnie jak działalność gospodarcza oraz pozostała działalność Polskiego Związku Łowieckiego – może przynosić środki pieniężne służące finansowaniu działalności PZŁ.

Wskazano także – w podobny sposób – źródła finansowania działalności kół łowieckich, które będąc członkami PZŁ są jednak odrębnymi osobami prawnymi, finansującymi własną działalność. Podtrzymano w proponowanym brzmieniu przepisu zasadę, zgodnie z którą dochody z działalności Polskiego Związku Łowieckiego i kół łowieckich służą realizacji ich celów statutowych i nie mogą być przeznaczone do podziału między ich członków. Podobna

zasada dotyczy w szerszym ujęciu mienia Polskiego Związku Łowieckiego i kół łowieckich. Wreszcie przepis w proponowanym brzmieniu jednoznacznie wskazuje, że działalność gospodarcza i rolnicza Polskiego Związku Łowieckiego i kół łowieckich może być prowadzona na zasadach określonych w odrębnych przepisach regulujących podejmowanie i prowadzenie tej działalności. Odesłanie, jakie znajdowało się w poprzedniej wersji ustawy, było odesłaniem pustym, bowiem nie istniały odrębne przepisy o gospodarce finansowej stowarzyszeń.

Projekt przewiduje też zmiany w przepisach rozdziału dotyczącego odpowiedzialności dyscyplinarnej. I tak w art. 35c ust. 2 (art. 1 pkt 23 projektu) proponuje się wprowadzenie, oprócz już istniejących, nowego rodzaju kary zasadniczej, tj. zawieszenia prawa do wykonywania polowania. Wprowadzenie tego rodzaju kary zwiększa możliwość gradacji stosowania kar. Dotychczasowa kara zawieszenia w prawach członka PZŁ, wywołując *de facto* skutek w postaci zakazu wykonywania polowania, oddziaływała jednak na szersze spectrum praw członkowskich niż tylko wykonywanie polowania, co nie w każdym przypadku jest współmierne do popełnionego przewinienia łowieckiego. Jednocześnie w szeregu przypadków ukaranie jedynie karą nagany byłoby zbyt łagodnym potraktowaniem sprawcy przewinienia. Wprowadzenie zatem takiego zróżnicowania kar jest w pełni uzasadnione.

Nowelizacja art. 35d (art. 1 pkt 24 projektu) polega na wprowadzeniu nowej instytucji tymczasowego zawieszenia w prawach członka PZŁ, w szczególności w przypadku, gdy wobec danej osoby toczy się postępowanie karne o czyn z art. 52 lub art. 53 ustawy. Zawieszenie takie jest w pełni uzasadnione faktem toczącego się postępowania o najcięższe wagowo przestępstwa z Prawa łowieckiego i ma na celu prewencyjne zapobieżenie ewentualnemu ponownemu popełnieniu takiego czynu. Jest zatem czymś w rodzaju środka zapobiegawczego w rozumieniu przepisów postępowania karnego. Równoległe proponuje się modyfikację regulacji dotyczącej zawieszenia postępowania dyscyplinarnego polegającą na wprowadzeniu obligatoryjności stosowania tej instytucji w przypadku zastosowania ww. środka (tymczasowego zawieszenia w prawach członka PZŁ) w związku z prowadzeniem wobec obwinionego postępowania karnego.

Dotychczasowe brzmienie art. 35f ust. 4 (art. 1 pkt 25 projektu) i zawarte w nim sformułowanie „*obwiniony ustanawia obrońcę*” odczytywane było jako obligatoryjne ustanowienie obrońcy przez obwinionego, a nie jako możliwość takiego ustanowienia.

Budziło to szereg krytycznych uwag i porównywane było ze stosowaniem tzw. przymusu adwokackiego. Obecna propozycja normuje to zagadnienie w sposób prawidłowy.

Z kolei dodawane po art. 35s art. 35sa–35sd (art. 1 pkt 26 projektu) zmierzają do uregulowania zasad postępowania po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu dyscyplinarnego. Dotychczas regulacje te częściowo znajdowały się w Regulaminie Postępowania Sądów Dyscyplinarnych i Rzeczników Dyscyplinarnych. Zważywszy jednak, że kwestie te stanowią materię ustawową, konieczne jest umieszczenie ich w tym akcie prawnym.

W art. 37 ust. 2 (art. 1 pkt 27 projektu) rozszerzono katalog podmiotów, z którymi współpracuje Państwowa Straż Łowiecka w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych. W obecnym brzmieniu przepis ten dotyczy jedynie współpracy z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych i nie uwzględnia Policji, Polskiego Związku Łowieckiego oraz Straży Leśnej. Ze względu na zakres zadań tych podmiotów zasadne jest ich uwzględnienie w przedmiotowej regulacji. Warto też nadmienić, że art. 41 ust. 2 ustawy w obecnym brzmieniu upoważnia ministra właściwego do spraw środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad współpracy między Państwową Strażą Łowiecką a Policją i Polskim Związkiem Łowieckim.

Pozostałe zmiany

Mając na względzie potrzebę ochrony rodzimej przyrody przed gatunkami inwazyjnymi, przewiduje się dodanie art. 3a pozwalającego na usuwanie przedstawicieli takich gatunków w ramach prowadzonej gospodarki łowieckiej. Listę gatunków zwierząt występujących poza obszarem naturalnego występowania, które w negatywny sposób wpływają na różnorodność rodzimej przyrody, określi minister właściwy do spraw środowiska w drodze rozporządzenia. Usuwanie takich zwierząt będzie się zaś mogło odbywać przez cały rok, w ramach polowań, a w przypadku drapieżnych zwierząt, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2, także w drodze odłowów, o których mowa w art. 44a ust. 1. W obecnym brzmieniu przepisów ustawy – Prawo łowieckie działania te mogą być podejmowane wyłącznie w ramach planowania łowieckiego, co często jest działaniem spóźnionym i w konsekwencji negatywnie oddziałuje na różnorodność rodzimej przyrody. Przy obecnych rozwiązaniach gatunki szkodliwe należy chronić i hodować w myśl definicji gospodarki łowieckiej, co jest działaniem niepożądanym.

W art. 42a przewiduje się uchylenie ust. 2 (art. 1 pkt 33 projektu), wskutek czego zarówno wobec obywateli Polski, jak też obywateli innych państw członkowskich Unii Europejskiej zdających egzamin uzupełniający (o ile posiadają uprawnienia do wykonywania polowania

w państwie członkowskim Unii Europejskiej) będzie obowiązywała ta sama regulacja dotycząca ważności posiadanych uprawnień do wykonywania polowania. Obecne rozwiązanie może budzić wątpliwości konstytucyjne, przewiduje bowiem utratę ważności uprawnień nabytych w wyniku egzaminu uzupełniającego po upływie 5 lat od dnia egzaminu, bez względu na ewentualne nabycie przez obywatela państwa członkowskiego UE członkostwa w Polskim Związku Łowieckim. Uprawnienia nabyte w wyniku egzaminu „pełnego” są tymczasem ważne bezterminowo i wygasają dopiero po 5 latach od ustania członkostwa lub w przypadku nie nabycia członkostwa w PZŁ. Skutkuje to zatem nierównym traktowaniem obywateli polskich i obywateli UE zdających egzamin uzupełniający. Konsekwencją tej zmiany jest dostosowanie brzmienia art. 42 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 (art. 1 pkt 32 lit. a i b projektu).

Proponowana zmiana przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie ma na celu wskazanie źródła finansowania odszkodowań za szkody wyrządzone na obszarach obwodów łowieckich ze środków państwowej jednostki organizacyjnej, jaką jest Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Powyższa propozycja umożliwi wypłaty odszkodowań dla rolników od 2018 roku, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja wojewody w sprawie wysokości odszkodowania stała się ostateczna bez angażowania pierwotnie planowanych środków z budżetu państwa.

Wojewoda będzie dokonywał zwrotu kosztów sporządzenia przez rzeczoznawcę wpisanego na listę rzeczoznawców opinii. Zwrot kosztów odbywałby się tak jak zaproponowano w zmienianej ustawie – na podstawie dowodu poniesionych kosztów przedłożonego wojewodzie przez właściciela albo posiadacza gruntów rolnych, dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego. Natomiast odszkodowanie za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny będzie wypłacać Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Ponadto w projekcie wprowadzono zmiany będące konsekwencją powyżej przedstawionych rozwiązań, polegających głównie na dokonywaniu przez przedstawiciela Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oględzin i szacowaniu szkód oraz sporządzaniu protokołu z przeprowadzonych oględzin.

Proponuje się również, aby z tytułu wypłacanych kwot odszkodowań Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe przysługiwał ponoszony przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego zryczałtowany zwrot kosztów. Do ryczałtu zastosowano podobne rozwiązania, jakie przewidziano w zmienianej ustawie w przypadku ustalania

wysokości składek wnoszonych przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich oraz ich egzekucji. Do ryczałtu stosuje się więc odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.). Uprawnienia organów podatkowych określone w ustawie – Ordynacja podatkowa będą przysługiwały dyrektorom regionalnych dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Na koniec należy zaznaczyć, że jakkolwiek głównym założeniem przedkładanej nowelizacji Prawa łowieckiego jest realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego w zakresie właściwej ochrony praw właścicieli gruntów wchodzących w skład obwodu łowieckiego, to jednak część zaproponowanych rozwiązań będzie niewątpliwie pomocna w walce z ASF. W szczególności wskazać tu należy następujące rozwiązania:

- 1) wskazanie jako jednej z przesłanek zmiany rocznego planu łowieckiego oraz wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego podejrzenia wystąpienia albo wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt – umożliwi to zintensyfikowanie odstrzału w trakcie łowieckiego roku gospodarczego;
- 2) wprowadzenie możliwości wypowiedzenia umowy dzierżawy kołu łowieckiemu, które w sposób nieusprawiedliwiony nie realizuje rocznego planu łowieckiego na poziomie co najmniej 80% określonej w tym planie minimalnej liczby zwierzyny grubej do pozyskania, w każdym z trzech następujących po sobie łowieckich lat gospodarczych lub też w przypadku negatywnej oceny prowadzenia przez dane koło łowieckie gospodarki łowieckiej.

Przewiduje się wejście w życie projektowanej ustawy po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że przepisy dotyczące możliwości wypowiedzenia umowy dzierżawy – i odpowiednio uchylenia decyzji oddającej obwód w zarząd – ze względu na brak realizacji planów łowieckich będą mogły być stosowane od 1 kwietnia 2017 r. Czas ten powinien posłużyć dzierżawcom i zarządcom obwodów łowieckich do podjęcia działań zmierzających do lepszego wykonywania przyjętych planów. Zróżnicowanie terminu wejścia w życie w odniesieniu do niektórych przepisów wynika również z faktu, że roczny plan łowiecki przyjmuje się na łowiecki rok gospodarczy, który nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, gdyż obejmuje okres od 1 kwietnia do 31 marca roku następnego.

Mając na uwadze, że niemal wszystkie obecnie obowiązujące umowy dzierżawy obwodów łowieckich w Polsce wygasają z dniem 31 marca 2017 r., aby zapewnić ciągłość prowadzenia gospodarki łowieckiej do czasu dokonania nowych podziałów województw na obwody łowieckie, a jednocześnie uniknąć konieczności aneksowania obowiązujących umów dzierżawy w ponad 4500 przypadkach lub zawierania nowych umów, z faktycznym okresem ich obowiązywania około 1 roku, proponuje się uregulowanie tej kwestii w drodze ustawy. Projekt przewiduje, że wszystkie umowy dzierżawy obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy, pozostaną w mocy do dnia utraty ważności podziałów województw na obwody łowieckie dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy. Ma to na celu nie tylko uregulowanie losu tych umów w związku ze zmianą regulacji ustawowych dotyczących obwodów, ale również wydłużenie okresu obowiązywania tych umów dzierżawy obowiązujących w dniu wejścia ustawy w życie, które zostały zawarte na okres upływający przed dniem utraty ważności podziałów województw na obwody łowieckie dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy (wspomniane powyżej przypadki umów wygasających z dniem 31 marca 2017 r.).

Ewentualne dodatkowe wydatki budżetowe, związane z wejściem w życie nowych regulacji przewidzianych w dodawanych do Prawa łowieckiego art. 27a i art. 27b będą pokrywane z rezerwy celowej na zobowiązania wymagalne.

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie podlega opiniowaniu przez organy i instytucje Unii Europejskiej.

Projekt ustawy znajduje się w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz zmieniająca ustawę o zmianie ustawy – Prawo łowieckie</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Andrzej Konieczny – Podsekretarz Stanu, Pełnomocnik Ministra ds. Puszczy Białowieskiej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Agnieszka Chilmon – Dyrektor Departamentu Prawnego w Ministerstwie Środowiska, tel. 22 369-24-86</p>	<p>Data sporządzenia 03.06.2016 r.</p> <p>Źródło: Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r., P 19/13</p> <p>Nr w wykazie prac UB 9</p>
--	---

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Głównymi problemami, jakie ma rozwiązywać projekt ustawy, są:

1. Niezgodność z Konstytucją art. 27 ustawy – Prawo łowieckie. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 10 lipca 2014 r., P 19/13 (Dz. U. poz. 951) wskazał na niezgodność art. 27 ust. 1 Prawa łowieckiego z art. 64 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 3 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP ze względu na ograniczenie prawa własności polegającego na braku możliwości wypowiedzenia się właścicieli nieruchomości w sprawie wyznaczania obwodów łowieckich.
2. Dostosowanie niektórych delegacji ustawowych do wymagań określonych w art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. Zgodnie z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP ustawowe upoważnienie do wydania rozporządzenia powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.
3. Dokonywanie oględzin i szacowanie szkód łowieckich oraz wypłata odszkodowań zgodnie z obowiązującymi przepisami budzi poważne zastrzeżenia rolników, którzy od wielu lat postulują o zmianę przepisów Prawa łowieckiego w zakresie szacowania szkód wyrządzanych w uprawach i płodach rolnych.

Kwestią niezwykle istotną z punktu widzenia poszkodowanych z tytułu szkód łowieckich rolników jest zmiana podmiotów szacujących i wypłacających odszkodowania z tytułu powstania tych szkód. Obecnie szacowaniem szkód zajmują się przedstawiciele zarządcy lub dzierżawcy obwodów łowieckich, którzy nie dysponują dostatecznymi możliwościami ani środkami, aby zadośćuczynić poszkodowanym poniesione straty. W środowiskach rolniczych występuje z tego tytułu rozgoryczenie i poczucie krzywdy.

Wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom zgłaszanym wielokrotnie na licznych spotkaniach z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, uznano za konieczne wprowadzenie nowych rozwiązań dotyczących szacowania szkód i wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny.

Zaproponowano zatem, aby szkody miały być szacowane przez przedstawicieli Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwych ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód (przy ewentualnym udziale przedstawiciela wojewody), co w założeniu ma oznaczać, że szkody będą szacowane przez obiektywnych i niezależnych ekspertów, a nie – jak dotychczas – przez przedstawicieli zarządców lub dzierżawców obwodów łowieckich. Dzięki temu odszkodowania za szkody będą pokrywały faktycznie poniesione przez rolników straty. Po zakończeniu oględzin i oszacowaniu szkód przewidziano obowiązek sporządzania protokołu. Wprowadzono również możliwość udziału w oględzinach i szacowaniu szkód przedstawiciela właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej.

Jednocześnie w celu sprawnego i rzetelnego wypłacania odszkodowań wskazano, że wysokość odszkodowania będzie ustalał, w drodze decyzji administracyjnej, wojewoda, a odszkodowania za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny będą wypłacane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Ponadto uregulowano pozostałe kwestie budzące wątpliwości przy szacowaniu szkód łowieckich.

Uwzględniając powyższe, niezbędne jest podjęcie prac nad zmianą ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168, z późn. zm.).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wskazane powyżej problemy można rozwiązać jedynie przez wprowadzenie zmian w ustawie.

Proponuje się wprowadzenie następujących rozwiązań:

1. Dostosowanie treści ustawy – Prawo łowieckie do wyroku TK z dnia 10 lipca 2014 r. przez wprowadzenie mechanizmu konsultacji publicznych z właścicielami nieruchomości będących przedmiotem dzierżawy kół łowieckich, projektów uchwał sejmików wojewódzkich dotyczących wyznaczenia granic obwodów łowieckich.
2. Przesunięcie części spraw uregulowanych dotychczas w rozporządzeniach do ustawy i uzupełnienie delegacji ustawowych o wytyczne dotyczące treści aktów wykonawczych, zgodnie z wymogami art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

3. Wprowadzenie mechanizmów wzmacniających nadzór ministra właściwego do spraw środowiska nad Polskim Związkiem Łowieckim oraz dyscyplinujących dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich w zakresie wykonywania rocznych planów łowieckich.

Wprowadzenie proponowanych rozwiązań powinno zapewnić zgodność przepisów Prawa łowieckiego z ustawą zasadniczą, a także przyczynić się do zwiększenia stopnia wykonania planów łowieckich.

Ponadto w projekcie ustawy proponuje się m.in., aby:

- 1) oględzin i szacowania szkód łowieckich dokonywał przedstawiciel Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. W oględzinach i szacowaniu szkód mógł również brać udział przedstawiciel wojewody właściwy ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód;
- 2) wysokość odszkodowania ustalał, w drodze decyzji administracyjnej, wojewoda, biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w protokole oraz opinię rzeczoznawcy wpisanego na listę rzeczoznawców prowadzoną przez właściwą ze względu na miejsce wystąpienia szkody izbę rolniczą;
- 3) odszkodowania za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny były wypłacane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz, aby Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe przysługiwał z tytułu wypłaconych kwot odszkodowań zryczałtowany zwrot kosztów;
- 4) do ryczałtu miały zastosowanie odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.), zaś uprawnienia organów podatkowych określone w tej ustawie przysługiwały dyrektorom regionalnych dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Proponuje się ponadto, aby do egzekucji ryczałtu miały zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- 5) zasady i sposób szacowania szkód łowieckich i wypłaty odszkodowań były jednolite na obszarze całego kraju.

Zaproponowane w projekcie ustawy procedury szacowania szkód łowieckich umożliwią rzetelne i bezstronne szacowanie tych szkód, a wysokość odszkodowania ustalana w powyższy sposób pokrywałaby faktycznie poniesione przez rolników straty.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Kwestia podmiotów uprawnionych do szacowania szkód łowieckich oraz zasady i sposób szacowania tych szkód, a także wypłaty odszkodowań wypłacanych za szkody łowieckie nie jest regulowana prawem UE, w związku z czym państwa członkowskie w sposób indywidualny określają przepisy w tym zakresie.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Członkowie Polskiego Związku Łowieckiego	ok. 116 tys. osób	GUS	Usprawnienie prowadzenia gospodarki łowieckiej.
Właściciele nieruchomości	ok. 81% powierzchni kraju	GUS	Zapewnienie udziału właścicieli w ramach procedury wyznaczania obwodów łowieckich.
Marszałkowie województw	Wszystkie	Ustawa o podziale administracyjnym kraju	Podział na obwody łowieckie i kategoryzacja obwodów łowieckich.
Rolnicy	150 000	ARiMR	Umożliwienie sprawnego i rzetelnego szacowania szkód oraz wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny, tak aby wysokość odszkodowania odzwierciedlała rzeczywiste straty poniesione przez rolnika.
Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	1		Dokonywanie oględzin i szacowanie szkód; sporządzanie protokołu z oszacowania szkód łowieckich oraz wypłata odszkodowań.
Wojewodowie	16		Wydawanie decyzji w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania za szkody łowieckie oraz wypłata środków finansowych z tytułu

			zwrotu kosztów sporządzenia, przedstawionej przez rzeczoznawcę wpisanego na listę rzeczoznawców, opinii.
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Stosownie do przepisu art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, oraz w ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt został przesłany m.in. Krajowej Radzie Izb Rolniczych oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt ustawy w części dotyczącej szacowania szkód łowieckich nie został przesłany do konsultacji publicznych. Propozycje zawarte w projektowanej ustawie uwzględniają postulaty rolników zgłaszane wielokrotnie Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem		50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	500	
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)		50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	500	
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania Środki będące w dyspozycji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń Wejście w życie przedmiotowej ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków dla budżetu państwa. Nowe zadania wykonywane będą w ramach dotychczasowych limitów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ...r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

Niemierzalne	Częściowa rekompensata za straty powodowane przez dzikie zwierzęta.	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Budżety jednostek samorządu terytorialnego nie ulegną zmianie, ponieważ wykorzystają one istniejące podziały powierzchniowe województw na obwody łowieckie oraz własne służby związane z planowaniem przestrzennym do realizacji przepisów wynikających z nowelizacji. Jednocześnie zarówno wyznaczenie obwodów, jak i przeprowadzenie ich kategoryzacji będzie działaniem co do zasady jednorazowym. Przyjęte w uzasadnieniu i OSR dane wynikają z szacunków szkód zgłaszanych przez rolników organom administracji publicznej oraz kołom łowieckim.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanej ustawy pozytywnie wpłynie na funkcjonowanie gospodarstw rolnych, których grunty rolne sąsiadują z lasami.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie ustawy będzie miało wpływ na sposób prowadzenia gospodarki łowieckiej przez zaangażowanie właścicieli nieruchomości w proces tworzenia obwodów łowieckich.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wejście w życie ustawy w zakresie zmiany upoważnień do wydania aktów wykonawczych powoduje konieczność zastąpienia istniejących rozporządzeń nowymi. Ponadto przewiduje się, że w wykonaniu ustawy sejmiki województw będą zobowiązane do wyznaczenia na nowo obwodów łowieckich i przeprowadzenia ich kategoryzacji w określonym ustawowo terminie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ocena skuteczności przyjętych rozwiązań w zakresie zapewnienia wpływu właścicieli nieruchomości na kształt wyznaczanych obwodów łowieckich jest planowana w II połowie 2018 r. Ewaluacja efektów wypłacania odszkodowań nastąpi na podstawie ilości i wielkości wypłacanych odszkodowań oraz analizy protokołów sporządzanych po dokonaniu oględzin i oszacowaniu strat.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		